Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 31 Mayıs 1980 — 10 LİRA

BÜTÜN YÖNLERİYLE YAŞAYANLAR ANLATIYOR **12 MART**

İLYAS AYDIN AJAN MIYDI?

8.SAYFADA

Gün Sazak' ın cenazesini bahane eden MHP' liler, pek çok ilde toplu gösteri düzenlediler

MHP'liler Çorum'da iki polisi öldürdü

Güvenlik kuvvetleri çoğu yerde seyirci kaldı

- Öldürülen ve yaralanan polislerin Alevi olduğu bildirildi
- Vali, polislere evlerinden çıkışta pusu kurulduğunu söyledi
- Faşistler Eskişehir'de Aydınlık, Demokrat ve Cumhuriyet gazetelerini bayilerden toplayıp meydanda yaktılar

HABER MERKEZİ

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP'liler bütün yurdu kana bulamaya devam ederken, Çorum'da Alevilerin oturduğu Milönü Mahallesinden çıkıp işlerine gelen üç polisi ayrı ayrı yerlerde pusuya düşürdüler.

Sabah meydana gelen saldırılarda Abdurrahman Koçak ve Muzaffer Yeşilyurt adlı polisler ölürken, Mehmet Bektaş adlı polis memuru ağır yaralandı.

Olayla ilgili olarak bilgisine başvurduğumuz Çorum Valisi, "Olayın pusu olduğunu" doğruladı. Vali olayı daha geniş çapta araştırdıklarını şehirde çıkabilecek olayları önlemek için sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini belirtti.

SAZAK'IN CENAZE TÖRENİ

MHP Genel Başkan Yardımcısı, Gümrük ve Tekel eski Bakanı Gün Sazak'ın cenazesi sabah saatlerinde Karşıyaka Mezarlığı Morgundan alındı. Cenaze bir grup MHP'li tarafından MHP Genel Merkezi önüne götürüldü. Burada düzenlenen törenden sonra cenaze Beşevler, Tandoğan, İstasyon, eski Meclis önü ve Ulus semtlerinden geçirilerek Hacı Bayram Camisine getirildi. Yol boyunca yoğun güvenlik önlemlerinin alınması dikkati çekti.

ANKARA'DA OLAYLAR

Ankara'da da Beşevler bölgesini tutan MHP'liler, okula gelen öğrencileri geri çevirdiler. Oku-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Başbakan, MHP'nin "sine-i millete dönme" kararı hakkında konuşmak istemedi

Demirel: "Mezhep ve inanç düşmanlığını anlamak mümkün değil"

- Demirel Ecevit'in MHP'nin yurtçapında bir ayaklanma yaratmak istediği şeklindeki sözlerine karşılık, 'Böyle bir bilgi yok, ancak yurt çapında yer yer olaylar var'' dedi.

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bugün Türkiye'nin her zamankinden daha çok birlik ve beraberliğe ihtiyacı olduğunu belirterek, "Masum insanların işlerine giderken, evlerinde uyurken öldürülmesi caniliktir. Mezhep ve inanç düşmanlığını anlamak mümkün değildir. Fitne sokarak meydana getirilen bozgunculuklara kulak vermeyelim. Aksi halde çok üzücü olaylar olabilir. Herkes şu günlerde çok dikkatli konuşmalı. Bakın ben Baş-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

TİKP: "Gün Sazak' ın öldürülmesi MHP'ye cinayet ve saldırı özgürlüğü veremez"

- TİKP Başkanlık Kurulunun açıklamasında, MHP'lilerin Aydın ve Çorum'da parti binalarına saldırdığı ve hükümetin yeterli önlem almadığı belirtildi.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu dün bir açıklama yaparak, Gün Sazak'ın öldürülmesini ba-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

CHP Gençlik Kolları:

"MHP, adam öldürmeyi siyasi mücadele yöntemi haline getirdi"

HABER MERKEZİ

MHP'nin son zamanlarda CHP'yi hedef alan saldırıları üzerine bir bildiri yayınlayan CHP Gençlik Kolları Merkez Kurulu Başkanlığı "Ne ekerseniz, onu biçersiniz" dedi.

MHP'nin Ecevit'i suçlaması ahlak dışı bir kural haline getirdiği belirtilen bildiride son olayların MHP'nin yaptıklarının bir sonucu olduğuna işaret edilerek şöyle deniliyor:

"Çünkü; bu ülke de özgürce çağdaş düşünen insanları öldürmeyi siz MHP o-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Komando şefleri "asabımız çok bozuk, cenazeye gideceğiz" deyince müsteşar memurları izinli saydı

Gümrük ve Tekel Bakanlığında dün kimse yoktu

ANKARA (ÖZEL)

Dün Ankara'da yapılan bir telefon konuşması:

— Alo, Gümrük ve Tekel Bakanlığı mı efendim?

— Evet buyrun Gümrük Tekel Bakanlığı.

— 270'i bağlarmısınız?

— Bağlayamam efendim.

— Santral değil mi? Niçin bağlayamıyorsunuz?

— Burası müracaat. Santral değil. Bağlantı yapamıyoruz. Dairede kim-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Üç kaatil karanlıktan faydalanarak kaçtılar fakat karanlığın gizleyemediği bir şey var, bizden! Bu cinayet mangalarının zihniyetlerini ve nice üçleri destekleyen kuruluşları kişileri biliyoruz... Gazete köşelerinden TRT ekranlarından bunları kimlerin beslediğini biliyoruz. Mumcu'ları, Öymen'leri, İpekçi zadeleri ve TRT'menleri biliyoruz...

Dökülen bu kan, CIA'nın, KGB'nin karanlık perdelerin arkasında çevirdikleri dolapların, onların çanak ya-

Gafletteki milletim size verdi iktidarı...

Fakat yine milletim alacak.

Çünkü bu topraklar bizim kanımızla, müslüman milletimin kanıyla yoğruldu. Ya bizden çok kanımız akar, ya da efendilerinizin yanına defolup gidersiniz...

Artık Ülkücü kanı dökülmesine sabrımız kalmadı.

Küfür namlusunu yüreğimize çevirdi.

... müdafaamızı yapacağız

Hedef gösteren cinayet işleten kim?

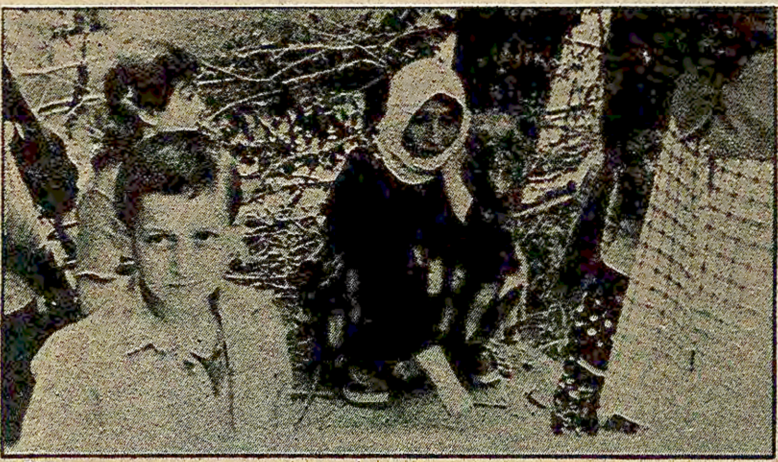
YANDA bir belge yayınlıyoruz. Bu belge 26 Kasım 1978 günlü Hergün gazetesinden alınmış bir kupürdür. Hergün gazetesinin Ülkücü Gençlik imzasıyla yayınladığı bir bildiride aynen şunlar söyleniyordu:

"Bu cinayet mangalarının zihniyetlerini ve destekleyen kuruluşları biliyoruz... Gazete köşelerinden TRT ekranlarından bunları kimlerin beslediğini biliyoruz. Mumcuları, Öymenleri, İpekçizadeleri ve TRT'menleri biliyoruz...

"Besleyin katillerinizi, iktidarınız gizlemize... Bir hiç orduna gibi ittifaklar yapın saldırtın. Gafletteki milletim size verdi iktidarı... Fakat yine milletim alacak... Ya bizden çok kanımız akar, ya da efendilerinizin yanına defolup gidersiniz."

MHP'nin Hergün gazetesinin bu yayınının ve bunlara benzer nice yayınının üzerinden çok geçmeden 1 Şubat 1979 günü Abdi İpekçi bir faşistin kurşunuyla öldürüldü. Ve katil ilk ifadesinde cinayetten sonra MHP İl Merkezine gittiğini söylüyordu.

BU DA MI GELECEKTİ BAŞIMIZA" — Ölen baba-oğulun arkasından "Bu da mı gelecekti başımıza... Bu belayı kim getirdi başımıza" diye feryat eden kederli anne, hem oğlunu hem de kocasını yitirmenin acısı içinde... (Fotoğraf: Abdullah KURTAY)

Askeri bomba patladı: Baba-oğul parçalanarak öldü.

HABER MERKEZİ

İSTANBUL'da Alibeyköy Kemerburgaz Caddesinde bir hurdacı dükkanında patlayan askeri bomba iki kişinin parçalanarak ölümüne bir kişinin de ağır şekilde yaralanmasına neden oldu. Saat 11.00 sıralarında hurdacılık yapan Bahattin Akdağ ve Çetin Ak-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

BABA-OĞUL BİRLİKTE CAN VERDİLER: Dün İstanbul Alibeyköy'de dükkanlarında patlayan askeri taarruz bombası sonucu parçalanarak ölen Çetin Akdağ ve Bahattin Akdağ olaydan sonra tanınmayacak şekildeydiler.

Buğday taban fiyatı 10 lira

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel, buğday taban fiyatlarını açıkladı.

Cumhurbaşkan Vekili Çağlayangil'le haftalık görüşmesinden sonra gazetecilerin sorularını cevaplandıran Demirel buğday taban fiyatlarına ilişkin bir soru üzerine şöyle dedi:

"Buğday taban fiyatları tespit edilmiştir. Taban fiyatı makarnalık buğday 12.5 lira, yumuşak ekmeklik buğday 10 lira 25 kuruş ile 10 lira 75 kuruş arasında ve asgari buğday fiyatı da 10 lira olarak tespit edilmiştir."

Demirel, Toprak Mahsulleri Ofisinin yaklaşık 4 milyon ton buğday da alacağını kaydetti.

Babrak Karmal yönetimi ilkokul öğrencilerini bile tutukluyor

WASHİNGTON (AA)

SOVYET yanlısı Afgan yönetiminin 8 ila 10 yaş arasındaki öğrencileri tutukladığı bildirildi.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Tom Reston, öğrencilerin birkaç haftadan beri sürdürdükleri ayaklanmalar sonucunda, 50 öğrencinin öldürüldüğünü ve yüzlercesinin de tutuklandığını söyledi.

Açıklamada Sovyet ve Afgan birliklerinin ağır yaralar aldıkları ve 4 helikopterlerinin düşürüldüğü de belirtildi.

Hergün gazetesi cinayet teşvikçiliğini sürdürüyor

Bir gazetede yayınlanan işkence yazılarını, tutukluluk ve gözaltı sürelerinde edindikleri bilgiler ve sağladıkları isim listesi ile birleştirdiler..

HEDEFTEKİLER — HERGÜN ARAŞTIRMA SERVİSİ

Aydınlık uydurma bir örgüt şeması hazırladı

İşte MİT Sorgulama Timi Başkanı Küçüktaşkıner'in iki yardımcısı

HABER MERKEZİ

MHP'nin Hergün gazetesi gazetemizi, gazetemiz yöneticilerini ve yazarlarımızı asılsız iddialarla hedef gösteren yayınlara devam ediyor.

Hiç bir mesnede dayanmadan Türkiye İşçi Köylü Partisi ve gazetemiz yöneticileri ile yazarlarımız hakkında "katil", "cinayet teşvikçisi", "esrar kaçakçısı", "silah kaçakçısı" gibi suçlamalarda bulunan Hergün gazetesinin asıl amacı cinayet işletmektir.

"Aydınlık Hedef Gösteriyor Komünistler Vuruyor" diye bir yazı dizisi başlatan ve "gazetemizin Rus yanlılarını aldatarak onlara bazı şahısları hedef olarak gösterip öldürttüğünü" ileri süren Hergün gazetesinin yayınından sonra gazetemiz yöneticilerine yönelen "öldürme" tehditleri de bunu göstermektedir.

30 Mayıs tarihli Hergün gazetesinde kimsenin ciddiye almayacağı iddialarla Doğu Perinçek suçlanmaya çalışılıyor ve kontr-gerilla yayınımızın MİT mensuplarını hedef göstermek için hazırlanmış bir "masal" olduğu ileri sürülüyor. Bu saçma sapan iddialar için de Hergün gazetesinin Avukat Emcet Olcaytu'nun ismini vermesi ve kendisini TİKP Maraş İl Başkanı diye tanıtması dikkati çekti. Olcaytu'nun hiç bir zaman TİKP Maraş İl Başkanlığı yapmadığını iyi bilen Hergüncülerin bu yayınla bir tek kasıtları olabilir. O da Kahramanmaraş davasına saldırıya uğrayan ve katledilen yurttaşların savunucusu olarak katılan Olcaytu'yu hedef olarak göstermek.

Olcaytu ve Kahramanmaraş davasına müdahil avukat olarak katılan diğer arkadaşları duruşmalar sırasında defalarca MHP'li sanıkların saldırılarına uğramış, linç edilmek istenmiş ve ölümle tehdit edilmişlerdi.

Demirel ve MHP

Hükümete bakılırsa, yurdumuzda bazı esrarengiz olaylar olmaktadır. Öyle ya Başbakan bile "Mezhep ve inanç farklılığı düşmanlığını anlamak mümkün değildir" diye konuştuğuna göre son olaylar gerçekten tuhaftır ve anlaşılmazdır.

Bunca bölücü eyleminden sonra Başbakan Demirel'in hâlâ MHP'yi görmezlikten gelmesi ilginçtir. Demirel, Çankaya'dan çıkarken yaptığı konuşmada oldukça sıkıntılı görünmüştür. Herkesi dikkatli olmaya çağırmış, birlik ve beraberlik istediklerini söylemiştir. Ancak Türkiye'deki anarşinin kökenine değinildiği takdirde olumlu sayılabilecek bu çıkış, bu haliyle ayakları havada kalmıştır.

Dikkatli olmak, kışkırtmadan, gerginlikten kaçınmak, şüphesiz gereklidir. Ama hükümetin baş destekçisi MHP bu çağrıların tam tersini yaparken Başbakan gözlerini kapamaya devam ederse bu sözler neye yarayacaktır? Hükümet başkanı

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Aydınlık

Demirel' in vaatlerini tutmasını bekliyor

Türk-İş "eylem"den vazgeçti

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel'in Eşel-mobil ve Tarım-Orman İşçileri Yasasını Türk-İş'in talepleri yönünde yeniden düzenleme ve muhalefetle anlaşarak, asgari geçim indirimini çıkarma vaatleri üzerine "eylem" kararından vazgeçen Türk-İş, gözünü kamu kesimindeki sözleşmelere dikti.

Bu sözleşmelerin bir an önce ve Türk-İş'in talepleri yönünde çözülmesi için haziran ayı içinde yoğun bir çalışmaya girilmesi bekleniyor. Kamu kesiminde 7 bini aşkın işçiyi ilgilendiren bu sözleşmelerin sonuçlanmaması halinde temmuz başında Türk-İş'e bağlı sendikalar yasal olarak grev aşamasına geliyorlar.

Eylemden vazgeçen Türk-İş'in Başbakanın vaatlerini tutmaması halinde eşgüdümlü toplu greve gidebileceği belirtiliyor.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

TV'yi gözlerken

27 Mayıs-29 Mayıs ve iki TRT

İKİ gün ara ile TRT bir 1960 yılı ile ilgili, bir de 1453 yılı ile ilgili iki program yaptı. Birincisi 27 Mayıs Anayasa ve Özgürlük Bayramıydı, diğeri ise 29 Mayıs 1453'te İstanbul'un fethi ile ilgili programdı. Bu iki program karşılaştırıldığında bizim TRT'nin hâlâ 1453 yılında

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

5'lerin artisandaki sergisi

ARTİSANDAKİ, beş ressamın sergisine varırken, aklımda 19 Mayıs törenleri geziniyordu. Televizyonda izlemiştim.

'Bizim halk, nice yumuşak başlı diye düşünüyordum. Bunca itiliyor, kalkılıyor, gene örneğin bir vali, önünden geçerken, ayağa kalkıyor ve alkışlıyor. İstanbul'daki Stad'ta olmuştu bu. Sonra kızlar, spor giysisi olmayan hantal eteklikler sergiliyerek, bir iki üç, bir iki üç diye, tavus kuşları gibi, bir iki üçlemişlerdi, basit kımıldanışlarla. En çok, polis koleji geçerken heyecanlanmıştım. Halk çocuklarıydı bunlar, bulgur ve çorbayla büyümüş. Daha, masum yüzleri vardı. Bir gün başka halk çocuklarını belki kovalayacaklardı, görevi aşan bir öfkeyle... Dünya ne kadar hazin!

Önce Vali Reşit Caddesi olan, sonra, Cinnah uğruna Vali Reşitliği elinden alınan, yokuştayım, Orhan Peker'in, Avni Arbaş'ın, ondan sonra efendim, Bedri Rahmi'nin, Turan Erol'un Leyla Tantuğ'un tablolarının sergilendiği Artisana varıyorum.

Artisan, yarı gömülü bir "antikacı" dükkanı... uzun uzun, giysiler de satıyor, Buldan pamuklularından, Şile bezlerinden, çoğunlukla, çaprazlama çizgili, ve göğüslerine, bir haybehadan işleme kondurulmuş!..

Yaklaşılacakken uğrardım, ufak tefek orijinal eşya alırdım. Bir gün hatta, Safranbolu'nun kazma kürek yıkılmış, evlerinin kusbeli bir tavanını taşımışlardı, Artisancılar, dükkanlarına kadar...

Artisanın sergileri sükseli oluyor. Sahibinin güdüsü, onu kazanç yolunda, artık güvenli adımlarla, ilerletiyor.

– Resim bilirkişiliği?...

– Kimin var ki, resim uzmanlığı tanıdıklarınız arasında, palavra dışında.

Biriktirmiş olduğu, ucuza kapatmış olduğu tabloları da arada bir sergiliyordu. Tanınmış ressam olmalıydı, bu üç kompartıman kadar yerde asılabilmekı için.

İçerisi, hoyrat bir kalabalıkla kalabalıktı. O kadar kalabalıktı ki, Bedri Rahmi'yle, Leyla Tantuğ'u, ancak uzaklardan başların ardında, şarap bardaklarının arasından, ve tuzlu bisküi tepsilerinin dönekliğinden görebildim.

Turan Erol'u, Avni Arbaş'ı, Orhan Peker'i yakından uzun uzun inceledim.

Yeni gelen, yeni resim meraklılarıyla, kalabalık büsbütün, otobüsteki tıkışlık gibi, tıklım tıklımlaşıyordu.

Artisanın sahibinin , sert hatları, ve sert mavi gözleri konukları karşılıyordu:

– Bir katalog, yok mu diye soracak oldum.

Beni alıcı bellemedi ki, soğuk ve sabırsız bir sertlikle yanıtladı:

– Tabloların üstünde herşey asılı, diye kesti.

Yok canım, fiyatları asılı, isimleri asılı. Sonradan yapıştırılan, satılmışlığı yansıtan, kızamıkçık lekeleri asılı.

Avni Arbaş'ın tablolarının üstünde kızamıkçık lekeleri konduruluyordu durmadan.

Tablolar ve kalabalık

– Hoyrat bir kalabalıktı dedin.

– Evet hoyrat. Bizde, elli bin lirayı yüz bin lirayı basıp tablo alabilenler hoyrat süratlı olur. Taş taşıyarak kazanmışlardır bu parayı. Bence, sanat eserleri, her değerli ürün gibi, bundan da fazla etmeli, ama, alanların sanatla, pek ilgisini görmedim. Yatırım diye alıyorlar çoğunlukla, ve ben derim ki... yok daha şimcik demem. Neme gerek, bir de galericileri mi düşman edeceğim, gönüllü düşmanlarım yetmiyormuş, artmıyormuş gibi.

Kimler mi vardı, uğuldaşan kalabalıkta. Çok zarif taraflarını gördüğüm, İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı İsmail Hakkı Birler... O gün, onun da yüzü hoyrattı.

– E... uyumlu adamdır. Hoyrat bir çevrede, hoyrat olmama, densizliğini göstermez. Politik bir çevrede, apolitik olmak densizliğini göstermez. Banka çevresinde, bankacıdır. Ama ben o yönlerini sevmem!... Ben girerken, Ahmet Taner Kışlalı çıkıyordu sergiden...

İki küçük kızıyla, Emre Kongar, Özdemir İnce. Avni Arbaş, gösteriyle karşılandı.

Gözleri hiç gülümsemeyen, bavul kadar çantalı kadınlar, göz kaş çata çata, tabloları dolaşıyorlardı.

– Peki ya resimler.

– Diyeyim ama üstüme gelmeyin. Biz de, ressamlar için bir deyim kullanılıyor, beni sinir eden: 'Temiz çalışıyor"... Ben o sergide, temiz çalışmanın, ne olduğunu daha iyi anladım, yani, birçok şiddetli duygulardan arınmış kavgasız, kavgasız resimler yapıyorlar.

Bunu Orhan Peker için söylemiyorum. Zaten o, azıcık rahata, kavuşuncaya kadar!... azıcık değer verilinceye kadar, çekmediği kalmadı. Son yılları ancak...

Ondan en çok galeriler yaralandı. İstanbul'da, bir galerinin müdiresi, ona iki bin lira avans verdiği için, hoyrat galeri sahibi tarafından, "kınanmıştı"...

Ala garson saçlı, genç karısı tablolarının önündeydi. Biz ne kadar zorlukçektik diye düşünüyordu herhalde...

İçim burkuluyordu. Orhan Peker'in, altları morarmış gözleri gözümün önündeydi. Kavga etmeden, beş dakika beraber oturamazdık, karşılaştığımızda: O başka!...

Orhan Peker'in resimleri, kolay resimlerdi, çekici resimlerdi. Kalın boya tabakalarıyla, meydana getirmiş olduğu, iki kuşun önünde durdum. Bunlar sanki resim değil de, "haut-reliefti"...

Ama bunlar gene efekt tablolarıydı. Yaşamı boyunca, kendisine, kendisi olmak olanağı verilmedi ki resimde...

Hoyrat kalabalık, resimleri kızamıkçıklamaya devam ediyordu....

düşünce dünyası

Ekonomik ve ekolojik düşünce ya da "Yeşil Devrim" yutturmacası

Halit Payza

BUNDAN yıllar öncesi ayrıntılarını şimdi bile anımsadığım bir yazı okumuştum. Doç.Dr. O.Nuri Koçtürk'ün bir denemesiydi bu. Bu denemede kooperatifçilik, ekonomik ve ekolojik düşünce içerisinde irdelenmeye çalışılıyordu. Yazar, "Biz lüks otellerde yüzbinlerce liranın harcanıp peşkeş çekildiği toplantılar yapalım demiyoruz. Ancak bir sinema salonundan, bir köy kahvesine kadar her yerde yamulmuş tahta iskemlelere oturarak tartışabileceğimiz bir çok sorun var. Emek-yoğun, yabancı uzmana kapalı, ekonomimiz kadar ekolojik koşullarımızı da koruyucu, toplumcu bir üretim biçimi ile onun oluşturacağı alt ve üst yapı kurumlarını kurmak siyasal ve sosyal bilinçlendirmeyi çabuklaştırmak için yapılması gereken çok iş vardır" diye yazıyordu.

Bu yazıda sorunlara gerçekçi gözle bakmak için çırpınan bir bilim adamının, lümpen davranışlara, sözde aydınlığa boş vermek ve kitlesel bilinçlenme için kolları sıvamanın gerektiğini, bunun için Karun'un hazinelerine değil, bilimin ve insan sevgisinin yeterli olduğunu betimleyen duygularını görüyoruz. İnsanlık adına bir coşku çağrısıdır bu.

Peki, bu yazı yazıldıktan sonra neler yapıldı? Bu coşkun çağrıya kimler ses verdi?

Kulaklarım paslı, gözlerim isli değilse, ne olumlu bir çaba, ne de olumlu bir ses yükseldi. Televizyon her gün yığınla yalan kusmaya, gazeteler ölüm haberleri vermeye devam etti. Daha Cumhurbaşkanının seçilmediği bir ortamda, kitlenin yararına olabilecek bir adım bile atılmadı.

Bizim bürokratlar, bizim teknokratlar, sözde aydınlar, sözüm ona devrimciler, kış uykusuna çekilip, gürültülü bir biçimde horlamaya başladılar bile. Üç dakikada milletvekilleri maaşlarına zam yapılan bir ülkede, kitleler için, halk için olumlu bir adım atmak bir yana, o olumlu çabayı kökünden koparıp atmak isteyen yığınla örümcek kafalı adam kaynaşmaktadır. Düşünceye saygı, insana sevgi demir parmaklıklar ardında tutsak edilmeye çalışılmakta. Gündelik problemlerini çözmekten yoksun vatandaş, sen-ben oyunlarıyla maskara yerine konmaya çalışılmakta artık.

Her gün para değerini düşürmek, etiketlerinin rakamlarını saat başı değiştirmek, dar-sabit gelirlilere, işçi köylü-memur üçlüsüne "artık öl" demek günün alışılagelmiş olgularından biri oldu çıktı.

Şamar oğlanına çevrilen halka, gelen vurdu, giden vurdu. Üstelik bunu o kadar kılıfına uydurarak yapıyorlar ki, kuramlarına göre, onların vurdukları yerde gül bitiyormuş(!) Bir yanağınıza vurdular mıydı, vurmaları için öteki yanağınızı da uzatmanız gerekiyormuş(!)

Parantez içindeki ünlemlerin bilmem ne anlama geldiğini yazmamıza gerek var mı?

İlkel kapitalizmden modern kapitalizme

Kitlelerin alın yazgısını kimler nasıl yazdı? İlkel kapitalizmden, günümüz çağdaş kapitalizmine kadar yazgıcılar hep kaymak tabakadan oluştu. Üç kâğıtçılığın Allahıydı bunlar. Onların öl dediği yerde ölmek, kal dediği yerde kalmak demek, daha çok ve gereksiz yere tüketmek, daha çok sömürülmek, insanlıktan çıkarak salt tüketen varlık biçimine dönüşmek demektir. Onlar için evrim, üreticilikten, yararlı olmaktan ve bilinçlenmekten, daha çok bilinçsiz ve düzene uygun mankafalı olmaktı.

Kim söylemişti bilemeyeceğim, bilmek de istemem ya, halkın cahilliği sevdiğini söylemişti. Bu yanlış, halk bilinçlenmeyi istiyor, insan yerine konmayı istiyor. Kim ne götürüyor halka? Kim ne veriyor?

İşte bir doçent "Türkiye'nin bu gün içinde bulunduğu koşullara bir felsefe oluşturmak için daha çok konuşmak, tartışmak, yazmak, çizmek ve en doğru yolu bulmak zorundayız." diyor. Bunun için de lüks otellerde yüzbinlerce liranın harcandığı, peşkeş çekildiği, toplumsal koşulları tartışmak yerine viski için, şampanya patlatmak düşüncesinin olmadığı yamuk kırık sandalyeler üzerinde her şeyi tartışmaya karar vermemiz gerektiğini belirtiyor.

Kendilerine daha önceki atalarından, babalarından miras kalmış olan servetleri ile üretim araçlarını ellerinde tutan bireyler parayla adam alıyorlar, siyasal kadrolar ve kapıkulu bürokratlar, teknokratlar söz geçiriyorlar. Hatta bazı kürsü sahibi profesörler bile, kârlı olabilmek için daha çok kârlı, daha çok kârlı olabilmek için yabancı sermaye ile birleşilmesini savunuyorlar.

Nedir bu adamların erekleri, ne yapmak istiyorlar?

Kafamızı patlatmaya gerek yok, işte yanıt:

Taban fiyatlarını, ücretleri, maaşları dondurmak, yoklar ve yokluklar yaratmak, zengini daha zengin, fakiri yaşamayacak kadar çok fakir yapmak, acıyı zorluğu başkalarına çektirmek ama zevki eğlenceyi kendi sürmek. Bunu temel felsefe biçimine getirmek.

Yeşil Devrim yutturmacası

Yüzleri kızarmadan "Yeşil devrim" diyorlar. Yeşil devrim nedir? Türkiye geleneksel olarak bir tarım hayvancılık ülkesidir. Ama en azımsanası bir biçimde yeşilliksiz bırakılmak istenmektedir. Orman kıyımları devam edegelir, bir takım endüstriyel artıklar gölleri, denizleri kirletir, hayvancılık ve tarım ilkel bırakılırlar. Bu ülke ne çekmişse karasabandan çekmiştir derler. Öylesine.

İşte 'Yeşil devrim', daha verimli, daha güzel, daha yeşil, daha müreffeh Türkiye yaratmanın adıdır.

Şöylece bir göz gezdirelim, bakalım 'Yeşil devrim' diye bize sundukları nasıl bir şeydir:

'Gelişigüzel serpiştirilmiş, rastgele kullanılmış gübreler, mikroflorya ve ekolojik (Dirimli varlıklarla çevreleri arasındaki karşılıklı ilgiyi araştıran bir biyoloji kolu) dengeyi tehdit eden denge bozucu ilaçlar, bir avuç çıkarcıya yeni tatlı kârlar sağlamak için hiç bir yararı olmayan yığınla koruyucu ya da verim arttırıcı ilaçlar.

'Yeşil devrim' yukarıda söz konusu ettiğim Doç. Dr. Sayın Koçtürk, bakınız nasıl gözlerimizin önüne tüm çıplaklığı ile seriveriyor:

"Tüm olanakları zorlayan, daha fazla kâr ve çıkar sağlamaktan öteye amacı bulunmayan düzen, kaynaklarımızı zorladığından, topraklarımız, hayvanlarımız yorgun düşmüş, az çok kirlenmiş, yozmuş ve çoraklaşmıştır. Yabancı uzmanların istek ve raporlarına uyularak ülkeye sokulan yabancı tohumluklar gübrelemeyi gerektirmiş, koruyucu tarım ilaçları kullanılmadan hasat edilmediğinden bunların da dış alımı gerekmiştir. Tarlalarda hora teperek Sonora-64 buğdayını Çukurova'nın bereketli topraklarına yerleştirmeye çalışan AP'nin o dönemin tarihi Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'tan sonra da mühendis asıllı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal (şimdi bir başka Özal'da başka bir bakanlıkta, borç para toplamaktan dolayı şehirlerarası hora tepmektedir. H.P) desteğiyle bol bol dış alımı yapılıp toprak ve tarımlarımıza serpiştirilmiş yapma gübreler, ekolojik koşulları değiştirmiş, yozlaşan topraklar afyona alışmış afyonkeşler gibi gübre ve tarım ilacı kullanılmadan verim vermez olmuştur. Çukurova'da beyaz sineğe karşı kullanılan tarım ilaçlarının zararından öteye yararlı böcekleri, kuşları ve yılanları öldürmüş olması nedeniyle ortam farelere kalmıştır."(1)

İşte yeşil devrim budur.

Sonuç

Yüz sene uyuyan bir prenses varmış. Ve bir gün yakışıklı bir prens gelerek onu öpmüş ve prenses yüz yıllık uykusundan uyanıvermiş. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.

Bizim sosyal gerçeklerimiz yukarıdaki tekerlemelerdeki gibi masallara pek benzemiyor. Masallarda bile hep onlar eriyor murada bize kerevete çıkmak kalıyor.

Kerevete çıkmakla kalmayalım. Ulusca, yedisinden yetmişine ayrım gözetmeksiniz hepimiz mutlu olalım, biz de muradımıza erelim.

(1) Doç. Dr. Osman Nuri Köçtürk Taban, sayı:25-26-27

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

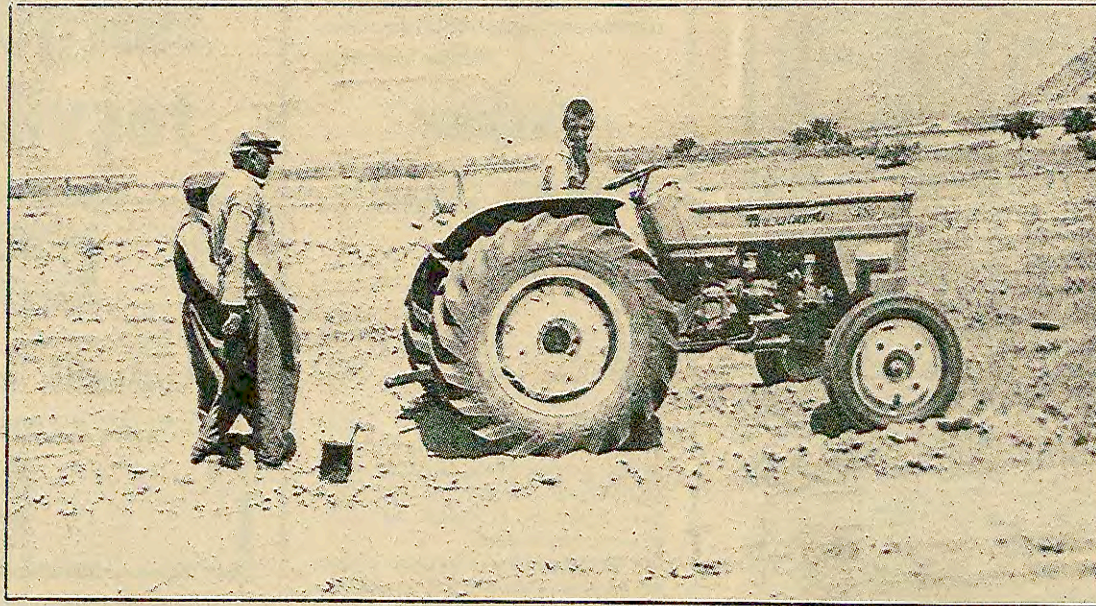
Kurtuluşçular işyerimizde terör estiriyorlar

İlçemiz Yatağan'ın Bozarmut köyünde kurulu Anadolu Sabun ve Yağ Fabrikasında Kurtuluşçular terör estiriyorlar.

Ege Sanayi Bölgesi Başkanı Yılmaz Adıgüzel'e ait olan bu fabrikada işçiler uyum içerisinde çalışmaktaydılar. Ne zamanki Kurtuluşçuların fikirlerini savunan bir kaç teknisyen işverenin himayesine girdi, işyerinde bir takım oyunlar hazırlanarak işçiler birbirine düşürüldü. Bunun neticesinde 30'dan fazla işçi işten atılmış oldu.

İşveren tazminat ödemekten sıyrılmak için uzun süredir çeşitli yöntemlere başvurmuş ise de kötü emellerinde muvaffak olamamıştı. Ancak yukarıda bahsettiğim gibi ne zaman ki İzmir'den Kurtuluşçuları getirtip oyunlar düzenlemesiyle işyerimizde huzur diye bir şey kalmadı. İş ve can güvenliğimiz ortadan kalktı. İşinden uzaklaşmak istemeyen işçiler tehdit edilerek istifaya zorlandılar.

Ahmet Doğan

«Mazot ve gübre yokluğundan yerfıstığı yerine şeker pancarı ekiyoruz»

Mut'un 10 kilometre yakınında bulunan ve içme suyundan yoksun olan 125 hanelik Köselerli köyü halkı yıllardır yerfıstığı ekimiyle geçimini sağlıyor. Fakat son pahalılık ve yokluk durumu bu köy halkının da bu işi bırakmasına neden oldu.

Mazot ve gübre bulamayan Köselerliler, yerfıstığı yerine şeker pancarı ekmeye koyuldular. Bunun nedenini sorduğumda şunları söylediler: "Yerfıstığı yerine şeker pancarı ekersek, hükümet bize parası peşin verilmek şartıyla mazot veriyor. Yoksa tarlalarımızı ekmek için peşin parayla bile mazot bulamayız. Ayrıca gübre de alabiliyoruz pancar ekersek. Gübrenin parasını pancarı teslim ettiğimizde bizden kesecekler."

Bundan memnun musunuz dediğimde ise; "Memnun olmasak ne olacak ki? Hükümet bizi böylece bağlıyor. Ya pancar ekeceksin, ya da tarlanın boş yatmasına razı olacaksın."

Bu durumdan hoşnut olmayan bir köylü de derdini şöyle yakındı: "Köylümüz memnun olsa, hiç 16 kişi söz verir de 9 kişi eker mi? Bunlar da sırf mazot ve gübre almak için önce ekeriz dediler; sonra da vaz geçtiler. Vaz geçtiler diye şimdi 1000 lira ceza alınıyor.

Biz tarlamıza Demirel'in istediğini değil, istediğimizi ekmek istiyoruz. Pancar ekmeyince tarlamız boş kalıyor. Kim memnun olur bundan. Komşular ister istemez pancar ekiyor işte. Oysa bize kalsa yıllardır ektiğimiz gibi yine fıstık ekeriz."

Nurettin Ateş

Suçsuz yere yatıyoruz

Ben 5 aydan beri Adana Kapalı Cezaevinde yatmakta olan CHP Gençlik Kolları üyesi bir tutukluyum. Bir süre önce Adana'nın Ceyhan ilçesinde görev yapmakta olan Sıkıyönetim Teğmenlerinden İbrahim Günaydın'ın baskı ve komploları sonucunda tutuklandım. Hiç bir suçumuz yokken hakkımızda MHP'lileri şahit göstererek bizi tutuklattı.

Bizler suçsuz sebepsiz yere yatmaktayız.

Adana Kapalı Cezaevinden
Bir mahkum.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdürü: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dortyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ–ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 793

KTÜ'yü bombalayan komando

Karadeniz Teknik Üniversitesi Yönetim Kurulu, bombalama olayına katılan bir komandonun mektubunu basına açıkladı

"Rastladığımı affetmiyor, vuruyorum"

■ Komando Mahmut Kaya, arkadaşına yazdığı mektupta 'Teşkilattan sıkıştırdılar. Beşikdüzü ÜGD Başkanının yerine sınava gireceğim" diyor.

TRABZON (ÖZEL)

KARADENİZ Teknik Üniversitesi Dış İlişkiler Bürosu basına bir açıklama yaparak Mimarlık Fakültesinin bombalanmasıyla ilgili olarak bir duyuruda bulundu.

Açıklamada bir komandonun mektubuna yer verilerek şöyle deniyor:

"Üniversite Yönetim Kurulumuz 27.5.1980 tarihli toplantısında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık binasının dinamitlenmesi olayının gelişmelerini görüşerek olayın ayrıntılarının basına ve yetkililere duyurulmasına karar vermiştir.

"Olaya karışanlardan İnşaat Bölümü öğrencisi Mahmut Kaya tarafından yazılan ve Savcılıkça üniversitemize iletilen mektubun metni ilişikte, kamuoyunun ve yetkililerin dikkatine sunulur."

Savcılığın açıkladığı komandonun mektubunda şöyle deniyor:

"Değerli ülküdaşım. Buraya geleli epey bir zaman geçmesine rağmen sana mektup yazamadım. Daha doğrusu kimseye yazamadım. Ama inşallah şimdiden sonra mektuplaşırız. Nasılsınız, iyi misiniz? İyi olmanızı cenabı Allahtan dilerim. Ülküdaşım, benden soracak olursan hamdolsun iyiyim. Canımız sağ, okula devam ediyoruz. Dersler 11 Nisan da kesiliyor. 14 Nisanda imtihanlar başlayıp, 30 Nisana kadar sürecek. 5 Mayısta ise ikinci sömestr başlayacak. Belki Mayısın 1'inde Bayburt'a gelip 10 gün kalabilirim. Şayet gidemezsem, seninle 13 Hazirandan bir iki gün önce Erzurum'da görüşürüz. Kardeşim üniversite seçme sınavına kendi yerime geçmek için müracaat etmiştim. Ancak buraya ge-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Devrek'in Bılık köylüleri ortaklaşa kullandıkları tarlayı gaspetmeye gelen AP'lilere karşı koyunca jandarma tarafından dipçiklendiler. Köylüler "Devlet bizim malımızı koruyacak yerde, birkaç zengine işgal ettiriyor" diyor. (Fotoğraf: Mustafa KARADEMİR)

AP Devrek ileri gelenlerinden Abdullah Çoban ve Muhterem Kıyıcı 7 milyonluk bir kepçe getirerek zorla tarlaya soktular.

Devrek'te tarlalarının gasbedilmesine karşı koyan köylüler dipçiklendi

■ Devrek Jandarma Karakolu yüzbaşısı 'Bir daha sefere daha büyük kuvvetle geleceğim" diyerek köylüleri tehdit etti.

DEVREK (ÖZEL)

DEVREK'in Bılık köyünde, köylülerin ortaklaşa kullandıkları tarlayı kum ocağı haline getirmek isteyen AP'liler, karşı koyan köylüleri de jandarmaya dipçiklettiler.

23 Mayıs Cuma günü öğle saatlerinde AP Devrek ilçesi ileri gelenlerinden Abdullah Çoban ve Muharrem Kıyıcı ile CHP'li olan İsmail Güner 7 milyon liraya aldıkları kepçeyle kum çıkartmak üzere zorla tarlaya girmek istediler. Köylülerin karşı çıkması üzerine de köye iki cemse jandarma göndererek köylülerin üzerine sürüp dipçiklettiler.

Bılık köylüleri kendileriyle görüşen muhabirimize olayları şöyle anlattılar:

BENT YAPACAKLARINA GASBETMEYE KALKTILAR

"Senelerden beri, ırmak, tarlaların toprağını sürükledi. Bent yapılması için defalarca müracaat ettik. Şimdi hükümetin de kendilerinden olmasından faydalanarak Abdullah Çoban ve Muharrem Kıyıcı ırmaktan 10 metre içeriden kum almak için ruhsat almışlar. Halbuki seller yüzünden ortak tarlanın bir bölümü su altında kalmıştı. Ali Kapısız adlı bir köylüyü de kandırarak 275 bin liraya bir bölümü de satın almışlar. Bundan köylünün haberi yok, üstelik Ali Kapısız da bu satıştan pişman oldu, üstelik parasını daha alamadı.

"Bu şahıslar üç-dört gün evvel kepçelerini tarlaya sokacaklarını devletin de kendilerinden yana olduğunu söylediler. Jandarma yüzbaşısına da bu işi halletmesi için baskı yaptılar. Yüzbaşı cuma günü saat 17.00'den sonra 2 cemse jandarma ile kepçeyi tarlalara sokmak için geldi. Toplanan köylüler direndik, jandarma kadınları dipçikledi. Rabiye Kapısız yaralandı ve Havva Kapısız fenalık geçirdi. Jandarmalar Siyami Kapısız'ı da dipçikleyip, Satılmış Kapısız'a da kelepçe taktılar. Jandarma Yüzbaşısı da köylülerin direnmesi üzerine 'hayvanlar, eşekler, bir daha sefere daha büyük kuvvetle geleceğim' diyerek köyü terketti. Şimdi köylüler arazide nöbet tutuyor. Bizi dövmekle, dipçiklemekle kimse tarlamızdan atamaz. Devlet malımızı canımızı koruyacak yerde jandarma desteğiyle birkaç zengine işgal ettiriyor."

Bılık köylüleri aynı AP'lilerin daha önce de Bılık köyünün Saraçoğlu ve Celaller Mahallelerinde de aynı türden teşebbüslerde bulunduklarını ancak köylülerin karşı koyması sonucu tarlaları gasbedemediklerini belirterek, devleti göreve çağırdılar. Köylüler bundan sonra çıkacak olaylardan Muhterem Kıyıcı, Abdullah Çoban, İsmail Güner ve olaylara ilgisiz davranan Devrek Kaymakamı ile jandarmayı sorumlu tutacaklarını açıkladılar.

Trabzon'da öğrenci velileri Valiye güvenleri kalmadığını açıkladılar

TRABZON (ÖZEL)

TRABZON'da veliler ve DGBF Genel Sekreteri Fatih Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin MHP'lilerce taranmasıyla ilgili olarak Enstitü Müdürünü ziyaret etti. Heyet, son tarama olayıyla birlikte ölü sayısının 6'ya yükseldiğini belirterek Trabzon Valisi ve Emniyet Müdürüne güvenlerinin kalmadığını açıkladı. Veliler ayrıca öğrenci-öğretmen ve velilerin birliğini sağlamak amacıyla, müdürden bir veli toplantısı yapılmasını talep ettiler.

Enerji-İş Başkanı Saraçoğlu:"İşçi sınıfı sorunları çözebilmek için birlik olmalıdır"

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRK–İş'e bağlı BİF üyesi Enerji-İş Sendikası 7. Genel Kurulu İstanbul'da yapıldı. Sendikanın Genel Başkanı Selahattin Saraçoğlu Genel Kurulda yaptığı konuşmada "İşçi sınıfının gündemindeki ciddi sorunların üstesinden gelebilmek için hergünkünden daha fazla birliğe ihtiyacımız vardır" dedi.

Saraçoğlu konuşmasında artan terör olaylarına, Cumhurbaşkanı seçimlerindeki kilitlenmeye ve ekonomik buhrana dikkat çekerek, "Sorunların çözümünde işçi sınıfı demokrasiyi sonuna kadar savunacaktır" dedi. Hükümetin işçi haklarına karşı bir saldırı halinde olduğunu da belirten Saraçoğlu, sorunların çözümünde işçi sınıfının büyük sorumluluk taşıdığı ve bunun için de işçi sınıfı içinde birliği sağlamaktan başka bir çare bulunmadığını söyledi.

Savunma Bakanı Birincioğlu Norveç'te

ANKARA (AA)

MİLLİ Savunma Bakanı Ahmet İhsan Birincioğlu, bir heyetle birlikte, NATO Nükleer Planlama Grubunun 27. Bakanlar toplantısına katılmak üzere Norveç'in Bodö kentine gitti.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Cağaloğlu'nda esnaftan zorla haraç toplayan komandolar esnaf ve halk tarafından yakalanarak jandarmaya teslim edildiler. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

Halkın haraç alırken yakaladığı komandoları karakol serbest bıraktı

Gazetemizin 9 Mayıs 1980 tarihli nüshasında yayınladığımız "Haraç alırken halkın yakaladığı komandoları karakol serbest bıraktı" başlıklı haberimizin küpürü.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı MHP'nin düzenlediği bir gecenin biletlerini zorla satmaya kalkan şahıslar hakkında soruşturma açıldığını açıkladı

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi gazetemizde yer alan "Haraç alırken halkın yakaladığı komandoları karakol serbest bıraktı" başlıklı haberimizle ilgili bir açıklama yaptı.

9 Mayıs 1980 tarihli gazetemizde, MHP Gençlik Kollarının düzenlediği Fetih Gecesinin davetiyelerini zorla satmaya kalkışan şahısları esnafın yakalayarak ilgili karakola teslim ettiği şeklinde bir haber vermiştik. Haberimizde karakol görevlisinin esnafın şikayetine ve deliller olmasına rağmen haraç toplamaya kalkan şahısları serbest bıraktığı belirtiliyordu.

Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Bürosunca gazetemize yapılan açıklamada, Komutanlığın haberimizi ihbar kabul ederek halktan zorla para topladığı söylenen şahıslar hakkında soruşturma yapılmak üzere konunun Askeri Savcılığa intikal ettirildiği bildirildi.

Radar, helikopter ve nakliye uçakları satışı konusunda anlaşmaya varıldı

ABD, Çin'e askeri teçhizat satacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BİRLEŞİK Amerika, Çin Halk Cumhuriyeti'ne askeri amaçlarla kullanılacak teçhizat ve teknoloji satmayı kararlaştırdı.

Bu konudaki açıklama, resmi bir ziyaret amacıyla Washington'da bulunan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Geng Biao ile ABD Savunma Bakanı Harold Brown arasında önceki gün gerçekleşen görüşmeden sonra yapıldı.

Birleşik Amerika Savunma Bakanı Brown, Çin'e radar, helikopter ve nakliye uçakları satılacağını, ayrıca Amerikan şirketlerine, Çin'de bilgisayar ve helikopter fabrikaları kurmak için yetki verileceğini söyledi.

Harold Brown açıklamasında, Çin'e silah satılmasına karşı olduklarını kaydederek son antlaşmanın da Birleşik Amerika ve Çin arasında bir pakt oluşturma amacı gütmediğini bildirdi.

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Geng Biao da görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, Birleşik Amerika'dan bu aşamada silah almalarının mümkün olmadığını, ancak ilerde bu imkanın ortaya çıkabileceğini söyledi.

19 Mayıs törenlerine katılmayan AP, Atatürk anıtına çelenk de koymadı.

Gördes'te 19 Mayıs törenlerine AP'nin katılmaması kınandı

GÖRDES (ÖZEL)

CHP ve TİKP'nin dışında hiç bir siyasi parti ve siyasi kuruluş 19 Mayıs törenlerine katılmadılar. "Atatürkçülüğü" kimseye kaptırmayan AP, MHP ve ÜYD'den ses-seda çıkmadı. Gördes'te bu durum halkın nefretini topladı.

Kendileriyle görüştüğümüz TİKP İlçe yöneticileri "Mustafa Kemal Atatürk'ün bağımsızlıkçı ve devrimci ruhunu her şart altında kararlılıkla savunacağız. Atatürk düşmanları bir gün mutlaka halkın tokadını yiyecektir" dediler.

Ayrıca hükümetin atadığı AP yanlısı Lise Müdürü Halil Aşıcı'nın beceriksizliği yüzünden lise 19 Mayıs törenlerine katılamadı. Her yıl hazırlanan ve halkın ilgisini çeken 19 Mayıs hareketleri bu yıl olmadı.

ABD ekonomik ambargo uygularken Almanya, Sovyetlerle ticaret anlaşması imzaladı

BONN

SOVYETLER Birliği Başbakan Yardımcısı ve Siyasi Büro üyesi Nikolai Tichonov, Batı Alman yetkilileriyle bir ekonomik antlaşma imzaladı. Teknolojik malların ticaretini öngören antlaşma hakkında ayrıntılı bilgi verilmedi.

Antlaşma Sovyet-Alman Ekonomik Komisyonu tarafından hazırlandı. Ekonomik Komisyon böylece dokuzuncu kez biraraya geldi. Gözlemciler son komisyon toplantısının önemli olduğunu ifade ediyorlar.

İstanbul'da fiyatlar bir yılda yüzde 135,5 arttı

Aralık-mart arası fiyat artışları rekorunu ise Erzurum kırdı: Yüzde 50

Türkiye'de fiyatların en hızlı arttığı iller sırasıyla: İstanbul, Ankara, Ordu, Eskişehir, Samsun, İzmir.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE'de fiyatların son bir yıl içinde en hızla arttığı il İstanbul oldu. Devlet İstatistik Enstitüsünden yapılan açıklamada Mart 1979 ile Mart 1980 arasında İstanbul'daki fiyatlar yüzde 135.5 arttı. Buna karşılık fiyat artışlarının izlendiği 11 il içinde en fazla fiyat artışı Diyarbakır'da görüldü. Diyarbakır'daki fiyatların ise yüzde 110,4 arttığı saptandı.

Aralık 1979 Mart 1980 arasındaki üç aylık dönemde en yüksek fiyat artışı Diyarbakır'da görüldü. Diyarbakır'daki fiyatların üç aylık artış hızı yüzde 49,8, onu Adana (48), İstanbul (44.9), Ankara (43.8), Bursa (42.8), Ordu (42.6) izliyor.

Bir yıllık dönemde ise İstanbul'un ardından gelen şehirler: Ankara (133.5), Ordu (132.7), Eskişehir (131.2), Samsun (127.3), İzmir (127.1)

Bu rakamlarda dikkate alınması gereken önemli bir noktanın ev kiralarındaki artışın bu oranlara dahil edilmemesi. Bunun da eklenmesiyle oranların daha da yükselebileceği bildiriliyor.

Afrika ülkeleri, ırkçı G.Afrika'yı BM'ye şikayet edecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFRİKA ülkeleri, ırkçı Güney Afrika rejiminin son zamanlardaki yerli siyahlara karşı yoğunlaştırdığı baskıların görüşülmesi için konuyu Birleşmiş Milletlere götürecek.

Siyah öğrenciler, öğretimde eşitlik sağlanması amacıyla boykot ve gösteriler yapmış, bu eylemler ırkçı polis tarafından şiddetle bastırılmak istenmiş, iki binden fazla öğrenci tutuklanmıştı.

TİKP, Özbirevler'deki MHP'lilerin cezalandırılmasını istedi

İstanbul'da bir semtte 10 gündür MHP işgali var

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Trabya Özbirevler Mahallesindeki yurttaşlar arasında Alevi-Sünni çatışması yaratmak isteyen MHP'li faşistlerin yakalanması ve cezalandırılması istendi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Sarıyer İlçe Başkanı Mustafa Birçek tarafından basına yapılan açıklamada Özbirevler Mahallesinde on gündür yoğun bir terör estirildiği belirtilerek bu durumun Dev-Sol'un kışkırtıcı eylemleri ve MHP'li faşistlerin saldırıları sonucu ortaya çıktığı açıklandı. Açıklamada MHP'lilerin bir cinayet üzerine minibüslerle mahalleye gelerek işgal çabasında bulunduğu ve "Alevileri keseceğiz, mahalleyi Kahramanmaraş'a çevireceğiz" şeklinde tehditler savurdukları belirtildi. Bir gecede 2 Alevi yurttaşın evinin kurşunlandığı ve duvarlara yazılan ölüm listeleriyle, 3 öğretmenin öldürüleceğinin ilan edildiğinin yer aldığı açıklamada gazetemizin muhabiri Korhan Atay ve TİKP Sarıyer İlçe Yöneticisi Mahmut Sarıkaya'ya yapılan saldırıların başını sağlıkçı Bayram Yılmaz'ın çektiği belirtildi. Bu kişinin serbestçe dolaştığı ve Harun adlı bir polisin de saldırganlara müdahale etmediğinin bildirildiği açıklamada daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Dışardan gelen MHP'li zorbalar tarafından mahalle işgal edilmiştir. Bir mezhep çatışması yaratılmak istenmektedir. Yediden yetmişe bütün mahalle halkı çaresizlik içindedir. Onların özlemi kardeşçe ve huzur içinde yaşamaktır. Halk zorbaların etkisiz hale getirilerek mahallenin yeniden huzura kavuşturulmasını talep etmektedir."

Barış Konfeksiyonda 192 gündür süren direniş sona erdi

İSTANBUL (ÖZEL)

EMİNÖNÜ Yeşildirek'te bulunan Barış Konfeksiyon'da 192 gündür 20 işçinin süürdürmekte olduğu direniş, bağımsız TÖBGİS Sendikası ile işveren arasında toplusözleşme imzalanması üzerine sona erdi.

Barış Konfeksiyon işyerinde işçilerin sendikalaşması üzerine işveren 20 işçinin çıkışını vermiş ve 2 Ocak günü de kanunsuz lokavt ilan etmişti. Ancak işçiler direnerek haklarını aradılar ve sonuçta 25 Mayıs günü sendika ile işverenin anlaşmaya varması üzerine direnişe son verdiler. Varılan anlaşmaya göre, işveren geçen süredeki ücretleri ödemeyi kabul etti. Ayrıca işçilerin ücretlerine 5 bin lira zam yapıldı, ikramiyelerin 3 maaş, kıdem tazminatının ise 35 gün olması kabul edildi

Ankara metrosunun yapımına başlandı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA'da yapılacak metro için, güzergah üzerinde bulunan yapıların yıkımına başlandı.

Ankara Belediyesinden yapılan açıklamaya göre, metro için engel oluşturan tüm yapılar yıkılacak. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra da metronun temeli atılacak.

Metro güzergahı inşaat çalışmaları Gençlik Parkı Stad Oteli önünden başlayarak Sıhhiye'ye doğru ilerleyecek.

Bu çalışmalar sırasında, Gençlik Parkı'nın bir kısmı yapılarıyla toptancı hal'nin bir bölümü yıkılacak.

bu köseden...!

Demokratik mevzilerin savunulması

Gün Zileli

Bir şeyin yaratılması için emek harcamayan onun kıymetini de bilmez. Baba parasıyla haylazlık yapan delikanlı parayı har vurur harman savurur. Bir mirasyedinin tutumu da bundan farklı değildir. Parayı kendisi emek vererek kazanmadığı için harcarken de hiç içi yanmaz. Hatta parayı israf etmek için bahane arar.

Ne yazık ki, Türkiye soluna on yıl kadar önce musallat olan keskinlik hastalığı birçok "sol" grubu demokratik mevzilerin savunulması noktasında baba parası ile geçinen bir delikanlı, ya da bir mirasyedi tutumuna sürükledi. Demokratik hakların kıymeti bilinmedi, bu haklara hor bakıldı, bu mevzilerin savunulması göreviyle alay edildi, hatta hakim sınıfların bu mevzilere saldırısını kolaylaştırmak için her türlü eylem biçimi denendi.

Nasıl mı? Bunun örneklerini vermek isteriz.

MİRASYEDİ TUTUMUNUN ÖRNEKLERİ

1971 12 Martına gelinirken devrimci hareket içinde esen "sol havalar" demokratik hakların savunulması meselesini bir kenara atmaya yol açıyordu. 1961 Anayasası mı? Bunlar burjuvazinin devrimi önlemek için getirdiği gözboyamaya hizmet eden şeylerdi. Amaç, emekçileri aldatmak, devrimi önlemekti. Bu yüzden devrimcilerin 1961 Anayasasını korumak diye bir görevleri olamazdı. Bu, düzeni korumak anlamına gelirdi. Oysa devrim için savaşmayana sosyalist denemezdi. Böylece, 1961 Anayasasındaki hakların temelinde yüz yıldır süren özgürlük mücadelelerinin, nice devrimcinin, yurtseverin demokratın kanı olduğu, bu hakların demokrasiye düşman hakim sınıflardan dirhem dirhem sökülerek alındığı unutuluyordu.

1960'tan sonra kazanılan işçi hakları mı? Bunlar da burjuvazi tarafından bahşedilmişti. Amaç bu tür haklar yoluyla işçileri uyuşturmak ve devrimi önlemekti bazılarına göre. Bu hakların temelinde mücadele falan yoktu. Öyle ise savunulması gerekmezdi. Hatta bu "hak" denilen şeylerin bir an önce ortadan kaldırılması daha hayırlı olurdu.

İşte böyle düşünen bir kısım "sol" gruplar 12 Martın yaklaştığı günlerde bu hakların, demokratik mevzilerin korunması için ortak mücadele verilmesi yolundaki tekliflerimize burun kıvırdılar. Bunun yerine "öncü savaş" vermek gerektiğini söylediler.

Bu sol lafazanlık, 12 Mart dönemine girildiğinde hakim sınıfların faşist diktatörlük peşinde koşan en gerici kesimlerinin çok işine yaradı. Bu görüşte olanlar demokratik hakları savunmayan tutumlarıyla faşist güçlerin daha rahat ilerlemesine olanak hazırladılar.

Halk 12 Mart döneminde acı deneyler yaşadı. Demokratik hakların değeri bir kere daha tecrübeyle öğrenilmiş oldu.

Ancak mirasyedi tutumu sona ermedi. 1974 Kıbrıs çıkartmasından sonra ilan edilen sıkıyönetimin kaldırılması için "sıkıyönetime hayır" diye bir kampanya açtığımız zaman bazı beyzadeler şöyle dediler: "Ne gereği var canım, ha sıkıyönetim olmuş, ha olmamış, bu düzende hepsi bir değil mi? Sıkıyönetim kalksın sloganı reformist bir slogandır. Çünkü bu sloganla mevcut gerici iktidardan bazı taleplerde bulunulmaktadır. Oysa biz gerici iktidarlardan talepte bulunmayız."

KESKİNLİK VE TESLİMİYET

Marks bu tür düşünenlerle yüz yıl önce şöyle alay etmişti: "İşçiler greve de gitmemelidir. Çünkü ücretlerin artırılması ya da düşmesini engelleme çabaları ücretlerin tanınması anlamına gelir. Ve bu da işçi sınıfının kurtuluşunun ebedi ilkelerine aykırı düşer!

"İşçiler, burjuva devletine karşı politik mücadeleleri sonucunda ancak taviz koparabiliyorlarsa bu, yine ebedi ilkelere aykırı bir biçimde taviz verdikleri, uzlaşma yaptıkları anlamına gelir. Öyleyse, Amerikalı ve İngiliz işçilerin pek kötü bir alışkanlıkla sürdürdükleri barışçı eylemlere dudak bükülmelidir. İşçiler, işgününün yasal yollardan sınırlandırılması için hiç bir çabada bulunmamalıdırlar. Çünkü bu, kendilerini on önceki gibi 14-16 saat değil, 10-12 saat sömürecek olan patronlarla uzlaşmaktan başka bir şey değildir. Özetleyecek olursak, işçiler kollarını kavuşturup oturmalı, politik ve ekonomik hareketlerle zaman harcamamalıdırlar. Bu hareketler onlara ancak günlük sonuçlar sağlayabilirler. İşçiler, günlük ihtiyaçlara tiksinerek bakan gerçek dindarlar gibi haykırmalıdırlar: "Sınıfımız çarmıha gerilse de, neslimiz yok olsa da ebedi ilkelere leke düşmeyecektir. Cennet yeryüzüne ininceye kadar işçi sınıfı besili bir koyun sürüsü gibi uslu uslu oturmalıdır, hükümetin başına dert olmamalıdır; polisten korkmalı, yasalara saygı duymalıdır. Ve nihayet gık demeden toplumun yükünü çekmelidir... Politikaya kayıtsızlığın havarileri görüşlerini böylesine açık bir şekilde yansıtsalardı ne olurdu?" (Marks'ın 1873 yılında yazdığı 'Anarşizm ve Anarko Sendikalizm' adlı makaleden)

Aradan yüz yıldan fazla zaman geçti, ama politikaya kayıtsızlığın havarileri yine Marks'ın istediği gibi açık sözlü değiller. Bin dereden su getiriyorlar.

Bugün de demokratik mevzilerin savunulmasına kayıtsız olanlar keskinliğin arkasına saklanarak on yıl, beş yıl önceki tutumlarını sürdürüyorlar. Nasıl?

Birincisi, halkın mücadeleyle kazandığı demokratik hakları ve mevzileri kötüye kullanıyorlar. Mitinglerde gereksiz çatışmalar çıkararak toplantı gösteri yürüyüşü hakkını zedeliyorlar. Dernekleri paravan örgütler olarak kullanarak ve bu dernekleri silahlı bombalı saldırıların barınağı haline getirerek dernek kurma hakkına gölge düşürüyorlar. Töb-Der'i maceralara sürükleyip kapattırarak demokratik kitle örgütlerinin kapılarına kilit vurulmasının doğal bir işlem haline gelmesine yol açıyorlar. Böylece hakim sınıfların en gerici kesimlerinin demokratik mevzilere saldırmaları için gerekli şartları yaratmış oluyorlar.

İkincisi, gerici güçlerin halka saldırı ve demokratik hakları gaspetmelerini kolaylaştıran maceracı bir eylem çizgisi izliyorlar. Banka soymak, adam öldürmek, polis ve asker öldürmek türünden eylemler, kamuoyunda "Bunlara her şey müstahaktır, demokrasi zararlı oluyor" anlayışının yayılmasına yol açıyor. Bu da faşist güçler için bulunmaz bir fırsat yaratıyor. Bugün işkencelerin büyük boyutlara ulaştığı şartlarda tepkilerin bu kadar zayıf olmasının sebebi, maceracılığın demokratik hakları ayaklar altına alan ve mücadeleyi haklı zeminden çıkaran sorumsuz tutumdur.

Üçüncüsü, demokratik hakların savunulmasına karşı alaycı, burun kıvıran bir tutum alarak hakim sınıfların demokratik mevzilere saldırılarını daha da kolaylaştırıyorlar. Üstelik bununla da kalmıyorlar, demokratik mevzileri savunan devrimcilere çamur atıyorlar, hatta bu mücadeleyi baltalıyorlar. Demirel hükümetinin sürgünlerini belgeleriyle açıklayan Aydınlık gazetesinin satışının herkesten önce bunlar tarafından engellenmeye çalışılması ilginçtir.

Mirasyedi tutumu bugün iflas etmiştir. Demokratik mevzilerin savunulması mücadelesinde yine devrimciler ve gerçek demokratlar vardır. Maceracılık bu mevziyi çoktan terketmiştir.

Biz bu keskin ve teslimiyetçi tutumu 12 Mart cezaevlerinden tanıyoruz. O günlerde de ortalığın sakin olduğu, henüz cezaevi idaresinin saldırılara başlamadığı şartlarda keskinlik yapanlar, karşı tarafı tahrik edenler idarenin saldırıları başladığı zaman ortadan yok olmuşlar ve teslim bayrağını çekmişlerdir. Cezaevi idaresinin getirdiği her anti-demokratik uygulamayı mücadelesiz kabul etmişlerdir. O günkü saldırı şartlarında mücadeleyi sürdüren ve mevzileri terketmeyenler yine devrimciler olmuştur.

Bugün aynı şeyler değişik bir konuda yeniden yaşanmaktadır.

Üç gazete kapatıldı, yüzlerce gazeteci işsiz kaldı, bir o kadarı mahkum oldu

Menderes'i çılgına döndüren Pulliam olayı

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

●1958'den sonra gazeteler neşir yasakları yüzünden beyaz boşluksuz çıkamaz hale geldi

Amerika'nın tanınmış gazetecilerinden olan Eugene Pulliam 1958 yılının ortalarında Türkiye'ye gelerek Başbakan Adnan Menderes'le görüşmek istemişti. Pulliam Başbakanla görüşmek için uzun zaman bekledikten sonra tam memleketine dönecekken Menderes'in İzmir'e giderken vapurda kendisi ile görüşeceği haber verildi. Böylece Pulliam da Ege vapuruyla İzmir yolculuğuna çıktı. Ancak bu yolculuk sırasında da Başbakanın söz vermesine rağmen görüşme gerçekleşmedi.

Pulliam ülkesine göndü, İndianapolis gazetesinde Türkiye izlenimlerini yazdı. Ayrıca 72 gazetede yazıları çıktı. Pulliam "On ikiye çeyrek var" başlıklı yazısında Türkiye'deki gidişatın iyi olmadığını yazıyordu. Türkiye'de Dünya, Ulus, Vatan ve Kervan gazeteleri bu yazıyı tercüme ederek yayınladılar. Başbakan yazıyı yayınlayan gazeteler hakkında kovuşturma yapılması için savcıları harekete geçirdi.

İşte Abdi İpekçi "Mr.Pulliam'a açık mektup" başlıklı yazısını bu şartlarda yazacaktı.

DP iktidarının ilk dönemlerinde hükümet için sürekli övücü yazılar yazan Ahmet Emin Yalman bile Pulliam'ın yazısından ötürü yargılanacaktı. İşte o yıllarda bazı gazete haberleri:

—"Ulus ve Akis'e kapanma kararı tebliğ edildi. Ulus iki ay, Akis bir ay çıkmayacak." (27 Mayıs 1959)

—"Yalman, Tirali ve Akpınar'ın 1-3 yıl hapsi istendi. Falih Rıfkı Atay, Bedii Faik ve Yekta Ragıp Önen'in Pulliam yazısından ötürü duruşmalarına devam edildi." (29 Mayıs 1959)

—"Pulliam davasında Kim mahkum oldu. Şahap Balcıoğlu 16 ay hapis yatacak, dergi bir ay kapanacak." (16 Temmuz 1959)

—"Pulliam'ın makalesini yayınlayan Vatan kapatıldı." (17 Aralık 1959)

—"Pulliam'ın Milliyet'e beyanatı: Türk meslekdaşlarım dünyanın en cesur gazetecileridir." (23 Aralık 1959)

—"72 yaşındaki başyazarımız Yalman dün hapse girdi, 15 ay 16 gün yatacak."

Diğer basın davaları da almış yürümüştü. Cemil Sait Barlas on aya mahkum olmuş, Oktay Verel ve Beyhan Cenkci birer yıl yatacaklardı. Ankara Cezaevine 'Ankara Hilton' denmektedir. Tarık Halulu İzmir'de, Yusuf Ziya Ademhan Erzincan hapishanelerinde yatmaktadırlar.

Neşir yasakları ve tepkiler

DP iktidarının son dönemlerinde her gün gazetelerde akıl almaz, gülünç tekziplere de rastlanıyordu. İşte bunlardan bir kaç örnek:

—"Bir CHP gazetesine alet olduk".

—"18 Mart tarihli gazetemizde çıkan haber yalandır."

—"İnönü'nün hesapları tamamiyle yanlıştır." Manşet-Vatan 10 Temmuz 1958.

—"2.9.1958 tarihli gazetemizin birinci sayfasında Gülek'in Trabzon'a gelişi dolayısıyla neşredilen yazılar tamamiyle hilafı hakikattir." 16 Eylül 1958- 6 sütunluk manşet.

Bu tekziplerin yanı sıra gazetelerde "neşir yasakları" da boy göstermeye başlamıştır. Bazı günler son dakika bildirilen yasak kararlarıyla birinci sayfalarda bazan sütunlar, bazen manşetler tamamen beyaz boşluklarla çıkmaktadır. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi özel kanunla kurulan ve yargı dahil tüm yetkileri elinde toplayan bir Tahkikat Komisyonu kurulmuştur Mecliste.

27 Nisan 1960'da, yani DP iktidarının yıkılışından tam bir ay önce kurulan ve bugün de Anayasa değişikliği özlemcilerinin gönlünde yatan Tahkikat Komisyonu uygulaması da basın üzerinde yeni baskılar getirmiştir. Kanunun ikinci maddesinde basınla ilgili iki yeni hüküm vardır

A) Her türlü yayının yasak edilmesi halinde bu yasağa uymayan gazete ve dergilerin basımı ve dağıtımı önlenir.

B) Yayın yasaklarına ısrarlı şekilde uymayan yayınlar kapatılır.

Tahkikat Komisyonu 27 Nisan 1960'dan sonra Meclisteki görüşmelerin basında yer almasını da yasaklamaya başlamıştır.

Bütün bu baskılara, tekziplere yayın yasaklarına ve Tahkikat Komisyonu uygulamasına rağmen basın satır aralarında gerçekleri dile getirmeye devam edecektir. Yani hiç bir zorba kuvvet halkın gerçekleri görmesini engelleyemeyecektir. Tahkikat Komisyonunun kuruluşundan tam bir ay sonra Bayar-Menderes diktatörlüğü yıkılacaktır.

27 Mayıs'a doğru

"KUVVETLİ İKTİDAR"-BASIN SAVAŞI

Merih Çolakoğlu

5

Yukarıda Mersin Sebze Hali görülüyor (Fotoğraf: AYDINLIK)

Mevsim yağışlı geçince, Mersin Haline giren yaş sebze yarı yarıya düştü

CELAL DORAK(MERSİN)

Bu yıl yağışların mevsim normallerinin üzerinde olması ve kışın uzun sürmesi sebze üretiminde iki aylık bir gecikmeye neden oldu.

Geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl sebze haline giren ürün miktarında büyük bir düşüş oldu. Paranın sürekli değer kaybetmesine ilave olarak, sebze üretimindeki bu düşüş fiyatları büyük ölçüde etkiledi. Toptancı halinde domates, dolma biber, sivri biber, taze fasulye, patlıcan salatalık ve kabak hâlâ turfanda fiyatından işlem görüyor.

Cinsi	17.5.1979	17.5.1980
Domates	7.50-10.00	50.00-60.00
Kabak	5.00-7.50	15.00
Dolma biber	20.00-22.50	70.00
Taze fasulye	15.00-20.00	40.00-60.00
Kiraz	50.00	250.00
Erik	18.00	50.00
Patlıcan	100.00	200.00
Salatalık	20.00	40.00-50.00

Eskişehir sosyal meskenlerdeki faşist saldırılara karşı önlem alınması istendi

ESKİŞEHİR(ÖZEL)

Eskişehir Şirintepe, Sosyal Meskenler'deki faşist saldırılara karşı önlem alınması ve karakolda yurttaşlara yapılan işkencelere son verilmesi istendi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Eskişehir İl Başkanı Ahmet Karatepe tarafından basına yapılan açıklamada, komando saldırıları üzerine şahitlik yapmak için karakola giden yurttaşlara işkence yapıldığı belirtildi. Açıklamada yurttaşlara MHP'lilerin kaldığı nezarethanenin temizletildiği de yer aldı.

TİKP Eskişehir İl Başkanı Ahmet Karatepe'nin açıklamasında, işkence gören yurttaşların Savcılığa verdikleri ifadeleri hakkında da bir işlem yapılmadığı belirtildi. 27 Mayıs'ın 20. yıldönümünde kişi hak ve özgürlüklerine yönelen saldırıların da kınandığı açıklamada "Bizim uyarılarımıza rağmen yine sessiz kalınmıştır. Bunun sonucu olarak çeşitli tarihlerde saldırılar ve yaralama olayları meydana gelmiştir" denildi. Açıklamada saldırıların tırmandığı belirtilirken Merkez Kıraathanesinde toplanarak gösteri yürüyüşü yapar gibi mahallenin içinden geçenlere engel olunması, saldırganlara karşı saldırıya uğrayanların yanında saf tutulması, saldırganlara cesaret veren tutumlardan kaçınılması ve önlem alınması istendi. Ahmet Karatepe'nin yaptığı açıklamada "Olayların sorumlusu olmak istemiyorsanız tertip ve saldırılara karşı sessiz kalamazsınız" denildi.

İstanbul Halindeki pislik sağlığı tehdit ediyor

●Çürümüş meyve ve sebzelerin üzerine basıla basıla hal zemininde 8-10 santimlik bir tabaka meydana geldi.

●Yağmurlu havalarda içeri dolan yağmur suları ile kayganlaşan zemin sırt hamallarının düşmelerine neden oluyor.

İSTANBUL(ÖZEL)

İstanbul sebze ve meyve hali hamalları, halin içinin son derece pis olduğunu söyleyerek Belediyeden süratle meseleye çözüm bulunmasını istediler.

Halin içine dökülen bozuk meyve ve sebzelerin yanı sıra, hal girişindeki kanalizasyonlardan da taşan suların içeri dolduğunu ifade eden sırt hamalları "Bir taraftan çürümüş meyve ve sebzeler, diğer taraftan içeri dolan yağmur suları kaygan hale gelen zeminde yük taşıma imkanı vermiyor" diyerek ilgilileri halin içini görmeye çağırdılar.

Sırt hamalları sorunlarını şöyle dile getirdiler: "Gündüz hale tonlarca meyve sebze girer. Bunların arasından ayıklananlar ve bozulmuş meyve ve sebzeler halin zeminine dökülür. Ayaklar altında ezilen bu çürükler gel zaman git zaman zeminde 8-10 santimlik bir tabaka meydana getirmiştir. Böyle bir zemin bir de yağmur suları ile sulanınca kaygan hale geliyor ve sırtlarında 100 kilodan fazla yük taşıyan bizlerin çoğu zaman kayıp düşmesine neden oluyor."

HAL ÖNÜNDEKİ TRAFİK SIKIŞIKLIĞI

Sırt hamalları ayrıca hal önünde gelişigüzel parkeden arabaların hamalların sırtlarındaki yükü bir yerden diğerine götürmelerine engel olduğunu belirttiler ve şöyle dediler: "Usulsüz parkedilen kamyon kamyonet ve otolar yüzünden çoğu zaman uzun bir yol katedip dolaşmak zorunda kalıyoruz. Belediye yetkilileri bir an önce sorunlarımıza çözüm bulmalıdır".

İstanbul halinde çalışan hamallar çürük sebze ve meyvelerden oluşan çöpleri gösteriyor.

GÜNDEM dışı

Bir kaymakam ve «şiraze»

Şiraze diye bir şey vardır.. İşler şirazesinden çıktı diye de bir söz. Yeni dilde işler çığırından çıktı da deniliyor Eskiler gördükleri ve yaşadıkları ile böyle bir söz bulup deyimler sözlüğümüze sokmuşlar. Bu sözü söyleyenlere bir çift de bizim sözümüz var. Ama önce hikayemizi dinlayin...

Uşak'ın Eşme ilçesinde kaymakamlık yapan Erkan Işılgan bir gün İçişleri Bakan Vekilinin "yetkili" olarak İpsala'ya gitme talimatını almış. Biz bilmiyoruz ama, bilenlerin söylediğine göre "yetkili" olarak gitmek için o ilçede olağanüstü bir durumun olması gerekiyormuş. Oysa İpsala'da -sürekli böyle kalmasını dileyelim- hiç bir olağanüstü durum da yokmuş Neyse durum Uşak Valisinin Işılgan'a verdiği bilgi ile açıklığa kavuşmuş. Söylendiğine göre Vali: "Tayinin İpsala'ya çıktı. Sen şimdi git, kararnameni arkadan göndeririz." demiş. Işılgan da sağdan soldan 20 bin lira toplayıp, denklerini dürüp İpsala'nın yolunu tutmuş.

Işılgan İpsala'da ev ve yerleşme peşinde koşadursun bu arada Çanakkale'nin Bayramiç Kaymakamı bir yazı almış. Yazıda Erkan Işılgan'ın Bayramiç'e kaymakam olarak tayin edildiği bildiriliyormuş. Kaymakam beklemiş Işılgan ortada yok. Neyse peşine düşmüş ve halefi Erkan Işılgan'ı İpsala'da hâlâ kendisine gönderilecek kararnameyi beklerken bulmuş.

Sonra ne mi olmuş? Hiç, Işılgan şimdi İpsala'dan Bayramiç'e tekrar taşınabilmek için 20 bin lirayı nereden bulabilirim diye düşünüyordur herhalde.

Neyse bizim sözümüz ne İçişleri Bakan Vekiline, ne Uşak Valisine, ne Işılgan'a, ne de böyle bir zamanda bir kaymakama borç vermek gafletinde bulunup da şimdi kara kara düşünenlere...Sözümüz lugatlere şu "işler şirazesinden çıktı" sözünü sokup da sanki ortada "şiraze" diye bir şey varmış gibi bizleri aldatanlara

Bankacılar böyle yaparsa

Büyük bankalarımızdan birisinde, kıdem tazminatının sınırlandırılacağını duyan çok sayıda personel hemen emekliliğini istemişti. Emekli de oldular, ardından sıra emekli ikramiyelerini almaya geldi. Ama bir sorun vardı. Alınan paralarla ev alalım deseler olacak iş değildi. Ticaret hayatına atılmak bu şartlarda hayaldi. Sonunda bir çözüme varıldı. Bizzat genel müdür aracı oldu ve emekli ikramiyeleri toplanarak ünü artık TV'yi de aşan bir bankere teslim edildi. Oh şimdilik hepsi alacakları faizi hesapliyor.

Hükümet tefecilerin elinde toplanan paraları bankalara çekebilmek için hâlâ karar ve tedbirler düşüne dursun...Bankacılar bunu yaptıktan sonra.

ŞIRACININ ŞAHİDİ...

Hani artık bunamanın eşiğine gelmiş bazı yaşlılar vardır. Bir söz söyler veya bir olay anlatır. Olaydaki bir yanlışlığı düzeltmeye kalkarsanız yandığınızın resmidir. Size bir daha anlatır, bir daha, bir daha...On gün sonra karşılaştığınızda yine aynı olayı anlatır. Hergün gazetesi de Aydınlık'a ve Doğu Perinçek'e saldıracağım diye neredeyse erken bunamanın içine düştü.

Bunları bize Hergün gazetesinin 27 Mayıs 1980 günü birinci sayfasında attığı manşet hatırlattı. Manşette "Perinçek rakip saydığı için TİKKO lideri Kaypakkaya'yı öldürün demiş" yazıyordu. Hergün bu hikayeyi bir süre önce uzun uzun tefrika etmişti. Şimdi "Aydınlık'ın Sovyet yanlılarını aldatarak onlara hedef gösterip cinayet işlettiğini ve bu suçsuz çocukları katil yaptığını" iddia ediyorlar ya bunu ispatlamak için anlaşılan dosyaları karıştırmışlar. Bula bula yine bu hikayeyi bulmuşlar ve bunu da sanki yeni bir şey söylüyorlarmış gibi yine anlatıyorlar.

Hergüncülerin bu tutumunu erken bunama ile izah edelim ve geçelim. Ama üzerinde durmamız gereken başka bir konu var. Şu Hergüncüler Aydınlık'a saldıracağım derken her seferinde karşımıza ya Moskova yanlılarını, ya da TİKKO'cuları şahit diye kollarına takarak çıkıyorlar. "Şıracının şahidi bozacı" diyenler boşuna dememişler elbette

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Sine-i millet

Tuzsuz Deli Bekir–Haaayt, savulun ulan! Beni korkutamazsınız, yolumdan döndüremezsiniz!

Karagöz–Allah, Allah. Yine ne oluyor bu adama Hacivat? Niye bağırıp duruyor?

Hacivat–Aman sesini çıkarma Karagöz, çok sinirli, şu sıra bizi görmesin.

Tuzsuz–Mücadeleme devam edeceğim, gök kubbeyi bana kurşun sıkanların başına indireceğim!

Zenne–Aman Tuzsuz Bey sakin olun, ne olur kızmayın.

Karagöz–Hah bir bu eksikti, tam zamanında geldi. Kahve döğücünün hınk deyicisi.

Tuzsuz–Tutmayın beni paralayacağım onları!

Zenne–Ölümü gör sinirlenme Tuzsuz Bey. Soğukkanlı olmalısınız.

Karagöz–Soğan kokmalısınız diyor. Amma da iş!

Hacivat–Saçmayalıp durmasana Karagöz ne soğanı?

Karagöz–Kuru soğan Hacivat. Eskiden soğan kokmak ayıp sayılırdı. Şimdi kadınlar soğan kokusu arıyor. Ne zengin adam, soğan yemiş diye hayranlık duyuyor.

Hacivat–Laf anlamaz adam. Soğandan bahseden kim? Zenne Hanım Tuzsuz Beye soğukkanlı olmasını tavsiye ediyor. Yani sakin olmasını sağlamaya çalışıyor.

Karagöz–Tövbe, tövbe. Yahu onun görevi zaten sakin olmak değil mi? Kızıp da ortalığı yakıp yıkmaya hakkı var mı?

Tuzsuz–İç savaş istiyorlar! Kafamın tasını attırıyorlar!

Zenne–Tahriklere kapılmayın Tuzsuz Bey. Bir ateş çemberinden geçiyorsunuz. Ama sinirlenmeyin.

Tuzsuz–Ateş çemberi ya! Tutmayın beni Zenne Hanım, hepsini ateş çemberine atacağım!

Zenne–Sakin olun. Zebani ateşi ne kadar körüklerse körüklesin siz heyecanlanmayın.

Karagöz–Hoppala! Bu kadın neler söylüyor yahu?

Hacivat–Sen karışma Karagöz, yatıştırıyor.

Karagöz–Ne yatıştırması Hacıcavcav, düpedüz kışkırtıyor.

Tuzsuz–Öyleyse ben de sine-i millete dönerim!

Karagöz–Eyvah! Silahı millete döndürürüm diyor.

Hacivat–Anlamadın Karagöz, sine-i millete varacak.

Karagöz–Silleyi millete atacak.

Hacivat–Hay dilin kopsun. Milletin sinesine dönecek Karagöz.

Karagöz–Milleti sinemaya mı götürecek?

Tuzsuz–Mücadeleyi sine-i millette devam ettiririm.

Zenne–Sakın ha! Sonra biz ne yaparız?

Tuzsuz–Giderim işte giderim.

Zenne–Yalvarırım yapmayın. Hükümet düşer.

Tuzsuz–Ben anlamam akılları başlarına gelsin. Dediklerimi yapsınlar.

Zenne–Merak etmeyin. Bu olay Kayseri'de konuşanların çenesine kilit vurur inşallah.

Tuzsuz–İnşallah.

Karagöz–Şimdi anlaşıldı. Amaçları çenelere kilit vurmakmış.

Bakan Vekili–Herkes soğukkanlı olsun. Kimse tahriklere kapılmasın. Yurt çapında alarm ilan ettik.

Karagöz–Maşallah. Bu Tuzsuz'un neler yapacağını devlet bile biliyor ama dokunan yok.

Bakan Vekili–Bir, iki gün sokakta dolaşmayın.

Karagöz–Oh tamam. Deli Bekir Bey kızmasın diye hepimize iki gün katıksız hapis. Evde otursak ne olacak? Herif polis kılığına girip kapımıza dayanıyor.

Hacivat–Kapa çeneni Karagöz.

Karagöz–Ben susayım o da dilediğini yapsın değil mi?

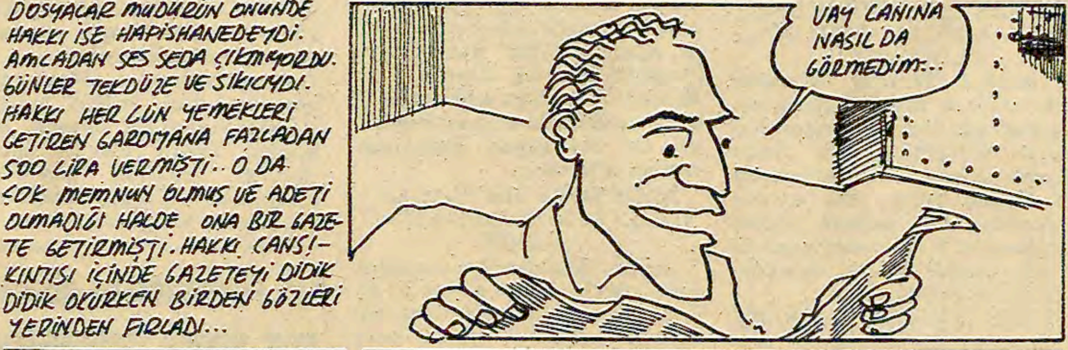
Hacivat–Şimdilik Karagözüm, şimdilik. Yoksa baksana, yıkacak her tarafı eyleyecek viran.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

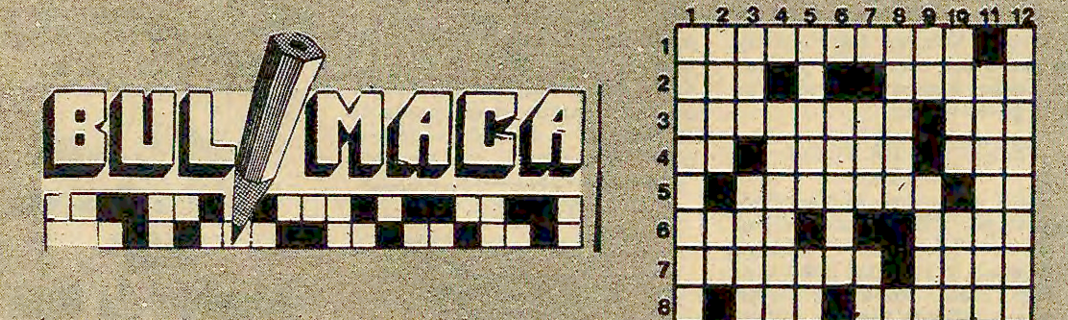
59

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA – 1)Ulusal bir rengi olmayıp işine gelen kalıba giren 2)Tavır, hareket -Yerine koyma 3)Türklerin İslamiyeti kabul etmeden önce savundukları din - Esrar müptelası 4)TERSİ kilometrenin kısa yazılışı - İnce yapılı - Baba 5)Elektriği geçirmeyen bir çeşit yapay reçine - TERSİ kurşun kısa yazılışı 6)İnanmış - Bir çeşit boru 7)Yeterlik - TERSİ yüzük taşı ve mühür yapımında kullanılan bir taş çeşidi 8)Sıkıntı çekme - Ululuk.

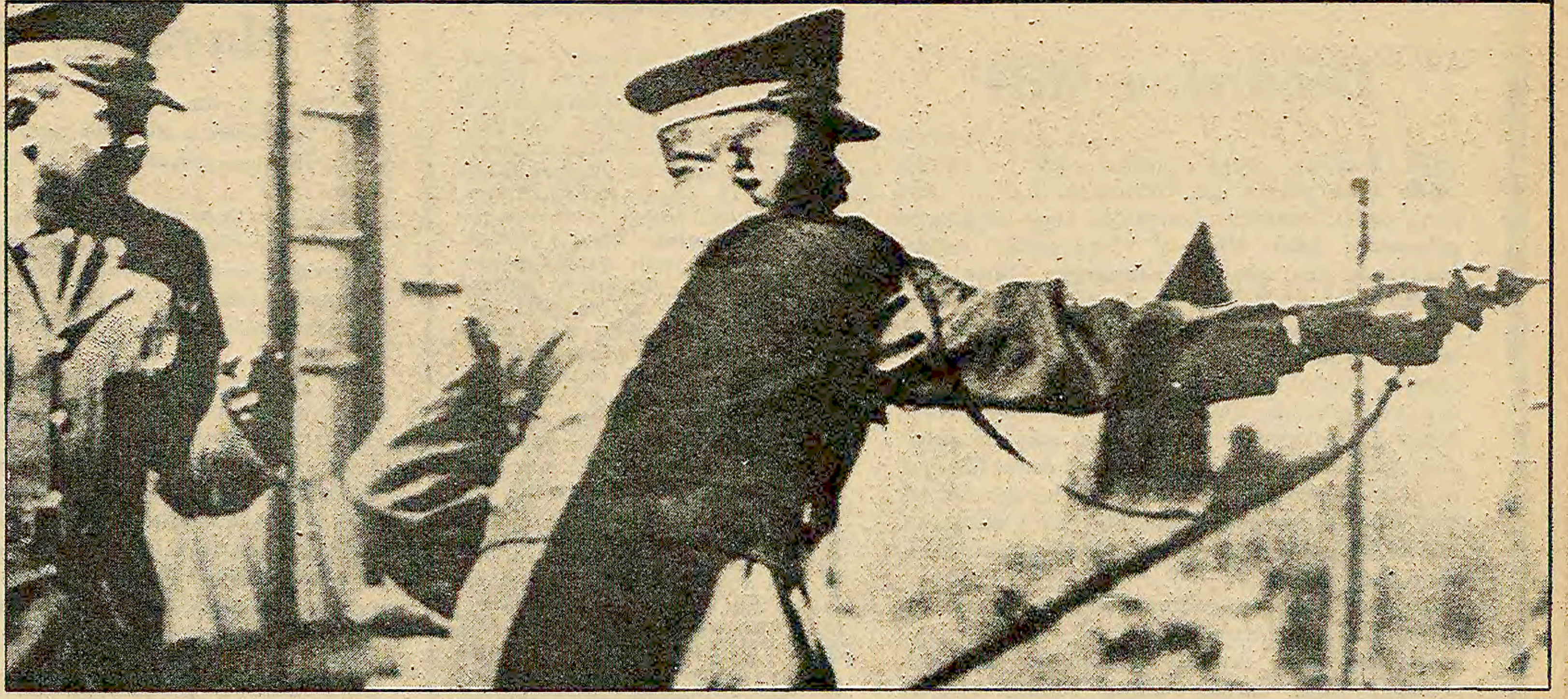
YUKARIDAN AŞAĞIYA – 1)Karışıklık 2)Mihrak - Bir ünlem 3)Artırma - Cümle içinde kullanıldığında, eylemin unutulmadığı halde yapıldığını anlatır 4)Çözümleme 5)Davranışları ağırbaşlı olmayan - Eski dilde "Ey" anlamında kullanılır 6) İsteme 7)Bir araç - TERSİ bir hayvan 8)Ege'de bir ada 9)TERSİ bir bağlaç - Bir kadın eşyası 10)Büyük mavna - TERSİ bir uzunluk ölçüsü 11)Oturulamayacak kadar olan bina 12)Güçlük, zorluk.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA–1)Antikor-Bafa 2)Teodorakis 3)Ayna - Volan 4)İradecilik 5)Evlek -Nam -Sr 6)AA -Ait -Sapa 7)Satürn - Beden 8)Azor - Asalet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) Ataşe - sA 2)Ney - Vaaz 3)Tonilato 4)İdare - Ür 5)kO - Akar 6)OrinA 7)Ravent 8)Koca - Ba 9)Bilimsel 10)Asal-adE 11)Ag - Kral

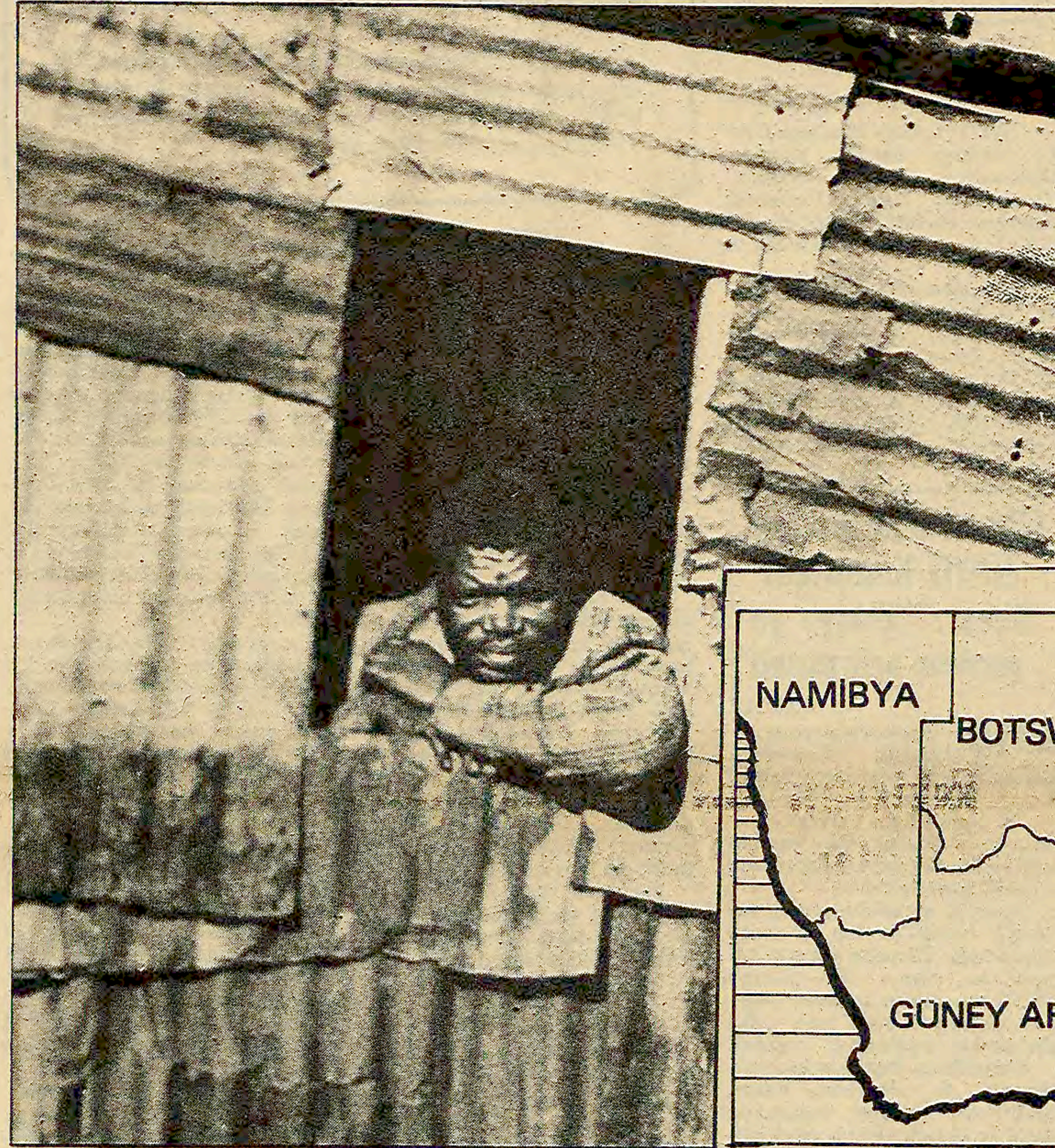

1976'daki Soweto ayaklanması sırasında siyah göstericilere ateş eden bir ırkçı polis.

Güney Afrika, siyahlara karşı ırk ayırımının resmi siyaset olduğu son ülke

Güney Afrika yöneticileri bölünüyor

Beyazların refah içinde bulunduğu Güney Afrika'da siyahlar insanlık dışı şartlarda yaşıyor.

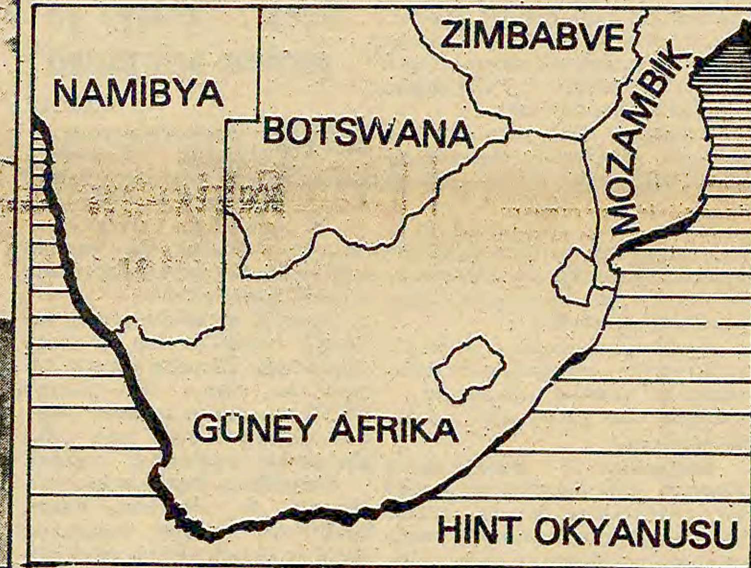
● Altı haftadır süren olaylarda bini aşkın siyah ve melez tutuklandı. Ancak gösteriler durmuyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Afrika'da 6 haftadır süren olaylar, ırkçı polisin 2 siyah öğrenciyi öldürmesi ve üçünü de yaralamasıyla yeni bir boyut kazandı. Olayın bir görgü tanığı, "Hayatımda bu kadar vahşice bir şey görmedim" derken, ölümlerin gerginliği iyice artıracağı belirtiliyor.

Öte yandan eşit eğitim isteyen öğrencilerin gösterilerinin 16 Hazirana doğru daha da yoğunlaşması bekleniyor.

16 Haziran 1976'da Soveto kentinde ırkçılık aleyhtarı büyük gösteriler meydana gelmiş, bu gösterilerde 100 kişi katledilmiş, bin kişi de yaralanmıştı. Daha önce de 1960'da ırkçıların açtığı ateşle 70 kişi ölmüş 200 kişi yaralanmıştı. Bu da Güney Afrika tarihine Sharpville katliamı olarak geçti.

ÖGRENCİLERİN İSTEKLERİ

Güney Afrika 25 milyon nüfuslu bir ülke. Bunun 18 milyonu siyah, 4 milyonu beyaz, 2,5 milyonu melez, geri kalanı da Asya kökenli. Beyazlar toplam nüfus içinde sayıca az olmalarına rağmen, çıkardıkları ırkçı kanunlarla ülkedeki herşeyin hakimi durumundalar.

Güney Afrika'da her yerde olduğu gibi eğitimde de ırk ayırımı var. Beyazların okulları siyahların ve melezlerin okullarından ayrı. Siyahların ve melezlerin devam ettiği okullara daha az ilgi gösteriliyor. Daha az yatırım yapılıyor.

6 hafta önce patlak veren son olayların kökeninde de eğitimdeki eşitsizlik yatıyor. Siyah ve melez öğrenciler hükümetin beyaz olmayan öğrencilere yapılan eğitim harcamalarını azaltacağını açıklamasından sonra boykota gittiler.

Bu arada bazı fabrikalarda siyah işçilerin de greve gitmesi ırkçı yönetimi daha da güç durumda bıraktı.

Ayrıca öğrencilerin boykotunu destekleyen öğretmenler ve din adamları da tutuklandılar. Gözlemciler 50'yi aşkın din adamının kısa süre için de olsa tutuklanmasının Güney Afrika yönetiminin çaresizliğini gösterdiğini belirtiyorlar.

Önce melez ve siyah öğretmenlerle görüşerek olayları yatıştırabileceğini sanan Güney Afrika Başbakanı Botha bunda başarı kazanamayınca şiddete başvurdu. Karışıklıkları bastırmak isteyen polis bini aşkın kişiyi tutukladı.

Parlamentoda tepki çekici biçimde konuşan siyah-beyaz ilişkileri Bakanı Steyn, "Boykotçuların önerilerine ihtiyaçları olmadığını, eğitim konusunda alınan karardan dolayı gönül rahatlığı içinde bulunduklarını" söyledi.

Hükümet ayrıca basına da sansür uygulayarak gösterilerle ilgili haberlerin verilmesini yasakladı. Irkçılar böylece gösterileri bastırabileceklerini umdular.

REJİMİN GELECEĞİ

Zimbabve'nin bağımsızlığını kazanması ve Mugabe'nin Başbakan seçilmesiyle, Güney Afrika, beyaz olmayanlara karşı ırk ayırımının resmi siyaset olarak sürdürüldüğü tek ülke durumunda.

Ne var ki Güney Afrika yöneticileri ırk ayrımı siyasetini eskisi gibi rahatça yürütemiyorlar. Özellikle Zimbabve'deki gelişmeler ırkçıların gözünü korkuttu ve görüş ayrılıklarına yol açtı.

Şu andaki Başbakan Botha, iktidar partisi içinde bazı "reformlar" isteyen kanadın başını çekiyor. Bir rüşvet skandalı üzerine Başbakanlıktan çekilen Vorster'in de aralarında bulunduğu kanat ise hiç taviz verilmemesi taraftarı.

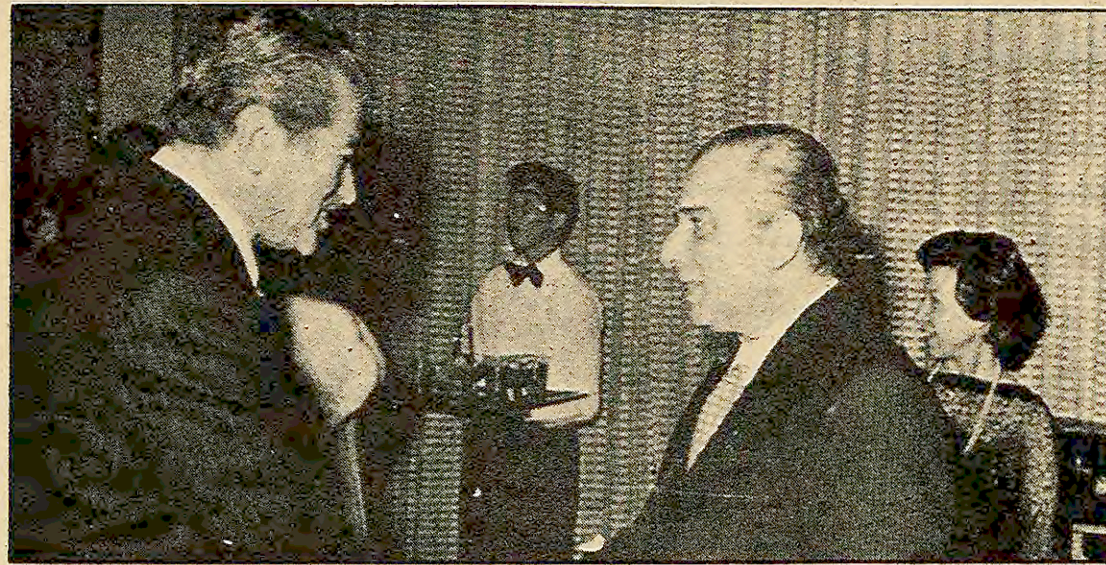
"Reformcular"ın da tutumları çelişki dolu. Başbakan Botha, "Acı veren ve gereksiz ırk ayırımının kalkması gerektiği"ni söylerken, Ulaştırma Bakanı Heunis "sürtüşmeleri" önlemek gerekcesiyle trenlerde ayırımcılığın devamını savunuyor. Yine Botha, siyahlara ve melezlere "cüzzamlıymış" gibi davranılmamasını belirtirken, buldozerler beyazların yaşadıkları mahallelerdeki beyaz olmayan kimselerin evlerini yerle bir ediyor.

Öte yandan meselinin kilit noktası zencilere oy hakkı verilmemesinde yatıyor. Botha dahil ırkçı yönetim içinde hiç kimse her zenciye oy hakkı verilmesini kabule yanaşmıyor. Hele demokratik seçimlerin Zimbabve'de neye yol açtığını gördükten sonra ırkçılar beyaz olmayanlara oy hakkı verilmesine iyice karşı çıkmaya başladılar.

Güney Afrika yönetiminin karşı karşıya bulunduğu başka bir mesele de Birleşmiş Milletler kararlarına aykırı olarak işgal etmeye devam ettikleri Namibya'nın geleceği ile ilgili. Burada da halk BM gözetiminde seçimlerin yapılmasını isterken, ırkçı yönetim kendi güdümünde sahte bir seçim öneriyor. Bu da anlaşmanın sağlanamamasına yol açıyor. Güney Afrika yönetiminin Namibya'dan Angola'ya sızdıkları da gelen haberler arasında.

Batılı ülkeler ırk ayırımına karşılar ve BM'nin bu ülkeye karşı aldığı ambargo kararını destekler görünüyorlar. Ancak Güney Afrika'nın krom, bakır, altın gibi stratejik maddelerin en büyük üreticisi olması, Batının bu ülke üzerinde fazla baskı yapamamasına neden oluyor.

Ne var ki son olayların da gösterdiği gibi, ırkçı yönetimin daha uzun süre aynı siyaseti sürdüremeyeceği de kesin.

Kıbrıs Rum toplumu lideri Kipriyanu bir davette görülüyor.

Kipriyanu çıkmazda

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI(LEFKOŞE)

25 Mayıs günü Kıbrıs AKEL Partisi Merkez Komitesinin yayınladığı bir bildiriyle Kipriyanu hükümetini suçlaması ve Kipriyanu'ya verdiği desteği geri çekmesi Rum tarafındaki gelişmeleri hızlandırdı. AKEL'in bildirisinde Kipriyanu'nun görüşmelerin başlatılması konusunda gerekli cesareti gösteremediği, birlik konusunda önderlik yapmadığı ve demokratik, anti-emperyalist güçleri seferber etmede başarısız olduğu, BM'nin geçen ağustos ayından beri yaptığı girişimlerde görüşmelerin başlatılabilmesi olanakları olduğu halde, Kipriyanu'nun ve bazı maceracıların yanlış tutumları, cesaretsizlik ve kararsızlıkları yüzünden görüşmelerin başlatılamadığı savunuluyordu.

BildiridеEDEK'inmaceraperest faaliyetleriyle çözümü zorlaştırdığı ileri sürülmekteydi. Söz konusu bildiri ülke içerisinde geniş tepkiler doğurdu.

Türk tarafındaki çevreler bu bildiri ile AKEL in nereye varmak istediğini düşünmeden, AKEL in görüşlerini olumlu karşıladı. Kipriyanu ise salı günü tedavi edildiği Londra'dan tedavisi bitmeden Kıbrıs'a dönmek zorunda kaldı. Rum tarafından gelen haberlere göre, Kipriyanu'nun AKEL'in bildirisi konusunda birkaç güne kadar açıklama yapması bekleniyor. Bu arada Kipriyanu'nun direktifiyle, Kipriyanu'ya yakın çevreler AKEL ile bir uzlaşma sağlamaya çalışıyorlar. Kipriyanu AKEL'e daha fazla taviz verebileceğini Bakanlar kurulunda değişiklik yaparak AKEL'e yakın kimselere görev verebileceğini, ancak AKEL'in kendisini daha fazla yıpratmaması gerektiğini AKEL yöneticilerine ulaştırdı.

AKEL, Kleridis'in Türklere yakınlaşma faaliyetleriyle ve bugünkü dünya durumunda, Kipriyanu'nun güç kaybettiğini görmektedir. Kipriyanu'yu desteklemekte devam ettiği sürece kendisinin de güç kaybedebileceğini hesaplamaktadır. Kipriyanu'yu kendisine muhtaç hale getirip önemli ödünler koparmayı hedefleyen AKEL istediği ödünleri koparamadığı taktirde ülke içerisinde bir iktidar buhranı yaratıp kendi durumunu güçlendirmeyi hedeflemektedir. AKEL'in arkasındaki esas gücün Sovyetler Birliği olduğu unutulmamalıdır.

Bu arada salı günü AKEL'in bildirisine cevap veren EDEK Siyasi Komitesi,yayınladığı bildiride BM Genel Sekreterinin ağustos ayında sunduğu önerinin kabulünün sadece BM kararlarından tamamen vazgeçmek anlamına gelemeyeceğini, federal bir sistemden de vazgeçerek iki ayrı devlet esasına dayalı, iki bölgeli (bi-zonal) bir sistemi kabul etmek olacağını savunarak AKEL'i bu çözümün kabul edilmesini kolaylaştırmakla suçladı.

Görünen odur ki Rum tarafındaki siyasi güçler bir buhran içindedirler. AKEL'in desteğine şu aşamada muhtaç olan Kipriyanu ya AKEL'e büyük ödünler vererek Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs'ta güçlenmesine ses çıkarmayacak, ya da AKEL'e karşı cephe alıp Kleridis'le işbirliği yolunu aramaya girişecektir. Bu durum da Kipriyanu'nun şimdiye kadar izlediği politikasının iflası demektir.

Vietnam, silahlı muhalefetin olduğunu bir kere daha doğruladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Vietnam yöneticileri bir ay içinde ikinci kez ülkede silahlı bir muhalefetin varlığını kabul eden açıklamalar yaptılar.

Hanoi'de 20 Mayıs günü yayınlanan bildiride ülkenin güneyindeki güvenlik önlemleri konusunda Ho Chi Minh kentinde(Saygon) bir konferans düzenlendiği belirtildi.

İçişleri Bakanı Pham Hung'un başkanlığında yapılan "güvenlik konferansında" bir de karar alındı. Kararda silahlı faaliyet yürütenlere kaçakçılara, gizlice mültecilerin kaçışını örgütleyenlere, sınır ve kıyılarda gizli çalışan gruplara karşı mücadele edileceği belirtildi. Kararda ayrıca karaborsanın ortadan kaldırılacağı ve serbest piyasanın yeniden örgütleneceği söylendi.

Devlet Başkanı Vekili Nguyen Huu Tho, nisan sonunda yaptığı açıklamada, Yüksek Yaylalar bölgesinde silahlı muhalefetin olduğunu doğrulamıştı.

Demirel ve MHP

(Baştarafı 1. sayfada)

birlik, destekçisi kargaşa çağrısı yapar ve işbirliği böyle sürüp giderse işte "anlaşılmaz durum" diye buna derler. Herhalde Demirel de içine düştüğü bu çelişmeden dolayı MHP'nin "sine-i millet" tehdidi konusunda bir şey söylemeyeceğini belirtmiştir.

Sivas, Elazığ, Malatya olaylarını, Kahramanmaraş katliamını yaşayan halkımız, mezhep çatışmalarını kimlerin yarattığını iyi biliyor. Bugün de Yozgat'ta, Sivas'ta, Çorum'da, Kırşehir'de, Kayseri'de birçok il ve ilçe merkezlerinde aynı olaylar sahneye konuluyor. Bütün bu kışkırtmaları "anlaşılması mümkün değil" diye nitelendiren Demirel, bu illerdeki devlet dairelerine okullara MHP'liler yerleştirilirken, buralar tek tek işgal altına girerken neredeydi? MHP'nin kollanmasından, AP'lilerin MHP partizanlığı yapmalarından haberdar değil miydi?

Demirel'e göre, son olaylar üzücüdür. Ancak bir "infial sonucu meydana gelmiştir". Tabii MHP'nin bir anarşi odağı olarak oynadığı rol, eksik bırakılırsa isyan provaları "infial" olarak nitelenir. Yurdun dört bir yanında bir anda başlatılan kışkırtmaların, Çorum'da Alevilerin saldırıya uğramasının, güvenlik kuvvetlerinin vurulmasının infial olmadığı açıktır. Ve bunların güzel sözlerle önlenemeyeceği de görülmektedir. Demirel olayların bitmesini "ummak istemek" gibi çok da kuvvetli olmayan bir umudu dile getirirken belki kendisi de bu gerçeğin farkındadır.

Demirel'in son konuşmaları karşısında bizce söylenecek şey şudur: Dikkatli konuşmak güzel, fakat gerçeği de söylemek ve geç kalmadan bu yönde önlem almak gerek.

Türk-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Öte yandan Başbakan Süleyman Demirel Türk-İş Yönetim Kuruluna hariciye köşkünde toplu bir yemek verdi. Türk-İş Yönetim Kurulunun resmi açıklamasını pazartesi günü yapması bekleniyor.

TİKP...

(Baştarafı 1. sayfada)

hane eden MHP'lilerin Aydın ve Çorum'da parti binalarına saldırdığını, MHP'li Hergün gazetesinin TİKP yöneticilerini hedef gösterdiğini belirtti. Açıklamada Sazak'ın öldürülmesinin MHP'ye cinayet ve saldırı özgürlüğü veremeyeceği kaydedilerek hükümetin saldırganlar karşısında gerekli önlemleri almadığı vurgulandı.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu açıklamasında şunları belirtti:

"MHP'nin Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra halka ve partimize karşı giriştiği saldırılar konusunda yeterli tedbirler almayan hükümeti bir kere daha uyarıyoruz. Gün Sazak'ın öldürülmesi MHP'ye saldırı ve cinayet özgürlüğü veremez. Yurttaşların ve partilerin güvenliğini sağlamayan hükümet cinayet ve saldırıların sorumluluğuna ortak olacaktır.

"Hiç bir saldırı MHP'ye ve onun cinayet şebekelerine karşı mücadelemizi önleyemez. Halka karşı girişilen her saldırının ve karanlık tertibin karşısına dikilmeye sonuna kadar devam edeceğiz."

"29 Mayıs 1980, günü Aydın İl Örgütü binamıza bomba atmışlar ve ağır hasar yaratmışlardır. Saldırganlar bombalamadan önce duvarlara 'TİT (Türk İntikam Tugayı)' imzasıyla TİKP'ye ölüm sloganları yazmışlardır. Çorum'da ise il binamızın camlarını kıran MHP'li komandolar, parti bayrağımızı yırtmışlardır. Parti binalarımıza yapılan bu saldırılar MHP'nin son günlerde Türkiye çapında halka karşı giriştiği terör eylemlerinin bir parçasıdır.

"MHP'li Hergün gazetesi uzun bir süreden beri bu tip kışkırtmaları sürdürmekte ve parti yöneticilerimizi isim isim hedef göstermektedir. Son olarak Gün Sazak'ın öldürülmesini partimize saldırının bahanesi olarak kullanmışlardır.

"Maceracı terör örgütlerinin MHP'yi zayıflatmak şöyle dursun onu güçlendirdikleri ve bu sebeple Türkeş'lerin terörcülerden en küçük bir rahatsızlık duymadıkları ortaya çıkmış bulunuyor. Partimiz ise MHP'ye karşı haklı zeminde halkı seferber ederek kararlı bir mücadele yürütmekte MHP'nin karanlık faaliyetlerini ve cinayetlerini ortaya çıkartmakta, onun yakasına yapışılması için çalışmaktadır. MHP'nin partimizi hedef almasının sebebi budur.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

bakan olarak, AP Genel Başkanı olarak dikkatli konuşuyorum" dedi.

Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'le yaptığı haftalık olağan görüşmesinden sonra gazetecilerin sorularını cevaplayan Demirel, "MHP'nin sine-i millete dönme kararı hakkında ne düşünüyorsunuz?" şeklindeki bir soruya karşılık, "Bu konuda karar verecek olan kendileridir. Ben hiç bir telkin ve tavsiyede bulunmam. Ayrıca bu konuda konuşmak istemiyorum" dedi.

Demirel, Ecevit'in MHP'nin Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane ederek bir ayaklanma yaratmaya çalıştığı şeklindeki sözleri konusunda görüşlerini açıklarken, "Böyle bir bilgi mevcut değildir, ancak Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bir hassasiyet vardır. Çeşitli olaylar vardır. Yatışacağını ummak istiyorum" dedi.

Demirel, "MHP yöneticilerinin güvenlik taleplerinin karşılanmasında hükümetin bir eksikliği oldu mu" şeklindeki bir soruya karşılık ise, devletin imkanlarının sınırlı olduğunu belirterek, bu imkanların muayyen bir istikamette ve aciliyet derecesine göre değerlendirildiğini söyledi.

Demirel bu nedenle "MHP yöneticilerinin korunmasında hükümetin bir eksikliği olmamıştır, mümkün olan yapılmıştır" şeklinde konuştu.

Başbakan, konuşmasının sonunda "Gün Sazak'ın cenazesine bir partinin Genel Başkan Yardımcısı olduğu için, benim Başkanlık ettiğim bir hükümette görev aldığı için katılıyorum. Kendisiyle yakınlığımız vardı" dedi.

Boğaziçi Üniversitesi geleneksel Spor Bayramı yapılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

BOĞAZİÇİ Üniversitesi Geleneksel Spor Bayramı 30-31 Mayıs günlerinde Boğaziçi Üniversitesi kampüsünde yapılıyor. Robert Kolejden kalan bu bayram geleneği yüzyılın başından bu yana yaşıyor. Bu yılki bayramın organizasyonu ile öğretim görevlisi Dr. Reşad Kayalı görevli.

Spor Bayramında atletizmin çeşitli branşları, basketbol, voleybol, masa tenisi ve tenis dallarında çeşitli yarışlar ve karşılaşmalar yapılıyor. Bayrama, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Münih, Hacettepe Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisi sporcular katılıyor.

Vakıf Gureba, eğitim hastanesi haline getirildi

İSTANBUL (ÖZEL)

VAKIF Gureba Hastanesi çarşamba sabahı yapılan bir törenle İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine devredilerek "Eğitim Hastanesi" oldu. Bu arada restorasyonu tamamlanan Prof. Frank Anfisi de törenle açıldı ve Prof. Frank ile ölen diğer öğretim üyeleri için bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.

Çeşitli profesörlerin Vakıf Gureba Hastanesinin tarihi ve şu andaki konumu üzerine yaptıkları konuşmalardan sonra, Prof. Remzi Özcan Eğitim Hastanesi haline getirilen Vakıf Gureba'da ilk açış dersini yaptı.

"Rastladığımı...

(Baştarafı 3. sayfada)

lin... ...ilat bırakmadı. Resim aldı... ...otuş yaptırdılar. Şimdi ise Trabzon Beşikdüzü ÜGD Başkanının yerine imtihana gireceğim. İmtihan yeri olarak Erzurum ve Elazığ yazmışlar ama hangisinin birinci tercih olduğunu bilmiyorum. Elazığ'a gidecek olsam bile senin yanına geleceğim. Okul durumuna gelince, ben Bayburt'tan bir hafta geç geldim. Geldiğimde bizim sınıfta 10 ülkücü, 8 komünist grup olarak buldum. Ben okula gittiğim gün vurduk, vurduk. Yine dersi bırakıp gittiler. Daha sonraları vura vura sayılarını 3'e düşürdük. Şimdi 3 erkek, 1 kız komünist var. Şehit ülküdaşlarımı çile çeken ülküdaşlarımı hatırladıkça kalkıp bindiriyoruz. Çocuklar 7 askerle sınıfa zor geliyorlar. Zaten it gibi korkuyorlar. Onlar da en kısa zamanda okulu terkederler zannediyorum.

"Ben bizim grubun başkanıyım. Derse geldim mi komünistler derslerin sonuna kadar çıkarken, ha vurdu, ha vuracak diye korkudan titriyorlar. Dışarıda da rastladığımı, vurabileceğimi anlayınca hiç affetmiyorum. Yalnız çok sivrildik. Dışardaki olaylarda komünist asker öncelikle beni yakalayıp dövüp karakola götürüyor. Karakol komutanını bile bezdirdim."

Mektubun altında da Savcılığın "aslı gibidir" şerhi ve imzası bulunuyor: En altta ise 10.3.1980 tarihi ve Savcılık katipliğinin imzası var.

Savunma...

(Baştarafı 3. sayfada)

NATO Nükleer Planlama Grubu, Türkiye, Belçika, Kanada, Danimarka, Batı Almanya, Yunanistan, İtalya, Hollanda, Norveç, Portekiz, İngiltere ve ABD Savunma Bakanlarından oluşuyor.

Milli Savunma Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden yapılan açıklamaya göre, NATO Savunma Nükleer Grubu 27. Bakanlar toplantısı 3 Haziran da başlayacak ve 2 gün sürecek. Toplantıya NATO Genel Sekreteri Joseph Luns başkanlık edecek.

Görevinden ayrılan NATO Komutanı Shear: "Türkiye'ye yardım artırılmalı"

NAPOLİ

NATO Güneydoğu Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Oramiral Harold Shear, Türkiye ve Portekiz'e NATO içinde daha yararlı olabilmelerini sağlamak için yapılan mali ve askeri yardımın artırılması gerektiğini söyledi.

Shear'in, emekliye ayrılışı nedeniyle Napoli'de dün bir tören düzenlendi. Törende yaptığı konuşmada Shear, Yunanistan'ı NATO'nun askeri kanadına yeniden döndürebilmek için çaba göstermek gerektiğini söyledi.

Sovyetlerin yayılmacılık politikasını da eleştiren Shear, NATO'nun Rusya karşısında güçlü ve kararlı olması gerektiğini belirtti.

Gümrük ve Tekel...

(Baştarafı 1. sayfada)

se kalmadı da, o yüzden,

— Nereye gittiler acaba, santral memuru da mı yok?

— Hiç kimse yok efendim. Herkes cenaze törenine gitti.

— Nasıl gittiler, izin mi aldılar acaba?

— İzinli, izinsiz herkes çıktı gitti.

— Siz neden kaldınız?

— Ben burada görevli polis memuruyum. Biz buranın güvenliğini korumakla görevliyiz. Yalnızca biz kaldık burda. Bazıları cenazeye bazıları da evlerine gittiler.

Bu konuşmadan da anlaşılacağı gibi dün Gümrük ve Tekel Bakanlığında sadece müsteşar, bazı üst yöneticiler ve bazı memurlar, bir de kapıda görevli polisler çalıştı. Geri kalan memurlar ise Bakanlık yetkilileri tarafından izinli sayıldığı için görevlerine gelmediler.

Önceki gün komandoların koridorlarda toplanıp "Öcümüzü alacağız" gibi sloganlar atmaları ve cenazeye gitmek için izin istemeleri üzerine bütün memurlar izinli sayıldılar.

Komandoların şeflerinin önceki gün Müsteşar Mazhar Kısacıkoğlu'na çıkarak "Asabımız bozuk. Yarın cenazeye gideceğiz" dedikleri, bunun üzerine Kısacıkoğlu'nun ise 'Tamam, anlayış gösteriyorum. Yarın cenazeye gidin. Ama ertesi günü Bakanlıkta en ufak bir taşkınlığınızı görürsem hepinizi işten atarım. Bakanlığın adını kirletmek istemiyorum" dediği öğrenildi.

27 Mayıs-29 Mayıs ve...

(Baştarafı 1. sayfada)

kaldığı ortaya çıktı.

27 Mayıs Bayramını gerek haber, gerekse programlarında geçiştirmeye çalışan TRT, 29 Mayısa büyük önem veriyordu.

TRT daha önce 1961 Anayasasına karşı bazı kuruluş ve gazetelerin başlattığı saldırı kampanyalarına geniş yer vermesinden dolayı eleştirilmişti. Ancak 27 Mayıs'ta bir devlet kuruluşu olan TRT'nin takındığı tutum bundan da ileri bir noktadaydı. TRT açıkça 27 Mayıs'ın unutturulması için çalıştı.

İki gün sonra İstanbul'un fethine TRT'nin gösterdiği özen ayrıca dikkati çekiyordu. Bizim sözümüz esas olarak hazırlanan programların içeriğine. [illegible] TRT mikrofonlarından yükselen "fetih" çığlıkları. "Balkanların nasıl Türkleştirildiğinin" hikayeleri... Ve ardından Fatih'in kardeşlerini öldürtmesine düzülen övgüler. Fatih kardeşlerini acımasızca boğdurarak imparatorluğun birliğini sağlamış. Bu eylem Osmanlı İmparatorluğunun yıllarca sürmesinde de tayin edici olmuş. 527 yıl sonra TRT'nin söylediği budur. Türkiye'nin bu ortamında bu vahşet tablosu övülerek TRT neyi göstermek istemektedir? Yani şimdi bazıları çıkıp diğer muarız ve muhaliflerini katletme eylemine mi başlamalı...

Aslında bu tutum TRT'nin diğer tutumlarıyla birleşince işin vehameti daha iyi ortaya çıkıyor. MHP yöneticisi Gün Sazak'ın ölümünden sonra MHP'lilerin giriştiği öldürme, yaralama ve yakma olaylarını "protesto gösterileri" olarak göstermesi [illegible] yine bir siyasi mevtanın Ferit Melen'in ağzından dile getiriyordu.

"Yaşayan Ünlüler" programında milyonlarca TV izleyicisinin karşısına yine bir siyasi mevtayı, Ferit Melen'i çıkaran TRT onun ağzından uzun uzun 12 Mart'ı övdürdü. Melen'in ağzından Türkiye için yeni bir 12 Mart önerildi.

İşte TRT... Bir yanıyla kardeş katliamını övüyor, bir yanıyla Anayasa düşmanlarına çanak tutuyor, bir yanıyla MHP'li saldırganlara yeşil ışık yakıyor, ve en sonunda da 12 Mart'ı yeniden gündeme getiriyor.

MHP'liler Çorum'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

lun kapalı olduğunu ileri süren MHP'liler öğrencileri MHP Genel Merkezi önünde yapılan cenaze törenine katılmaya zorladılar. [illegible]

[illegible]

Öte yandan Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinde ise kapıları tutan komandolar öğrencileri zorla cenazeye götürmek istediler. Öğrencileri yoldan çeviren faşistler "Ya cenazeye gelin, ya evinize gidin" dediler.

Keçiören de de MHP'lilerin sabahleyin gruplar halinde dolaşarak esnafa dükkanlarını zorla kapattırdıkları bildirildi.

CENAZE NEDENİYLE ESKİŞEHİR'DE OLAYLAR ARTTI

MHP'li Gün Sazak'ın cenaze töreni nedeniyle Eskişehir'de başlayan olaylardaki tırmanış devam ediyor. Cenazeden önce faşistlerin öldürdüğü kişi sayısı dörde çıktı. Faşistlerin son cinayeti Karadeniz Lokantasının sahibinin oğlu sol görüşlü Atilla Siirt'in öldürülmesi oldu. Eylemlerini artıran faşister, bütün dükkanları tehdit ederek kapattılar, belediye otobüslerinin ise kontak anahtarlarını çalarak sefere çıkmalarını önlediler.

Bu arada Aydınlık, Cumhuriyet ve Demokrat gazetelerini bütün bayilerden toplayan komandolar gazeteleri şehir meydanına getirerek yaktılar. Faşist komandolar Köprübaşında Ekrem Şenter'e ait triko dükkanını da bombaladılar. Yeşiltepe semtinde Alaattin Aydın'a ait evde yangın çıkaran komandolar, bütün okullarda öğrencilere zorla bildiri dağıttılar.

Emniyet yetkilileri öldürülen Atilla Siirt'in katili olarak Hüseyin Çiçek adlı bir kişinin yakalandığını bildirdiler. Edindiğimiz bilgiye göre, Gün Sazak'ın cenazesi Eskişehir içine girmeyerek doğrudan Mihalıççık'a götürülecek.

Gerginliğin sürdüğü Eskişehir'de cenazenin getirilmesi sırasında komandoların yeni cinayetler işlemesinden endişe ediliyor. Eskişehir'de tüm yüksek okullarda da öğrenime ara verildi.

Bu arada TİPK Eskişehir İl Başkanı Ahmet Karatepe, Valiye bir telgraf çekerek uyardı ve önlem almaya çağırdı. TİKP İl Başkanı Ahmet Karatepe Valiye çektiği telgrafta olaylar karşısında ciddi bir tedbir görmediğini belirterek Vali'yi açıklamada bulunmaya çağırdı.

AP ve CHP yöneticilerinin ise olaylar karşısındaki suskunlukları sürüyor.

TİKP AYDIN İL BİNASI KOMANDOLAR TARAFINDAN BOMBALANDI

Aydın TİKP İl binası faşistler tarafından bombalandı. TİKP Aydın İl Örgütü bombalama ve MHP'lilerin saldırıları ile ilgili olarak bir bildiri yayınladı. Bildiri şöyle:

Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP'li ve ÜYD'li saldırganlar, çarşamba günü sokaklarda faşist sloganlar atarak okullara, devrimci ve demokratlara saldırmışlar, Aydın'da terör estirmişlerdir. Faşistler bununla da yetinmeyerek, partimiz il merkezi binasını bombalamışlardır. Partimize ve Aydın halkına bu saldırıları protesto ediyoruz.

[illegible]

[illegible] komandonun öğrencileri okullarından zorla boşaltarak sağa sola saldırmalarının önüne neden geçilmemiştir?

"Aydın'da anarşinin başını çekenler MHP ve ÜYD'dir. Aydın'da huzuru sağlamak istiyorsanız MHP'li ve ÜYD'li komandoları görmek zorundasınız. Laf olsun diye değil, gerçekten bu zorbaların üstüne yürümek zorundasınız. Anarşiye karşı kararlılıkla mücadele eden TİKP'yi koruyucu önlemleri almak zorundasınız."

Öte yandan çarşamba günkü olaylarla ilgili olarak Ercüment Pehlivan, Semih Kumtel, Mehmet Akbaş adlı komandolar tutuklandılar.

MERZİFON'DA SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONULDU

Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra Amasya'nın Merzifon ilçesinde çıkan olaylar üzerine ilçede gece sokağa çıkma yasağı konuldu. MHP'li faşistler burada da bazı ev ve işyerlerinin camlarını kırmış, güvenlik kuvvetleriyle çatışmaya girmişlerdi. Gelişen olaylar üzerine Merzifon'a Amasya'dan takviye jandarma birlikleri de gönderildi.

İSKİLİP'DE OLAYLAR

Çorum'un İskilip kazasında da önceki günden beri komandolar terör estiriyor. Önceki gece bütün kahveleri boşaltan komandolar, Endüstri Meslek Lisesinde de zorla boykot ilan ettirdiler.

Komandolar ayrıca İskilip'te vatandaşlardan "Ankara'da Gün Sazak'ın cenaze törenine gitmek üzere araba tutmak" için zorla para topladılar. Merzifon'da da MHP saldırıları üzerine sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

ÇANAKKALE'DE

Çanakkale'nin Çan ilçesinde de Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra CHP İlçe Başkanının evine MHP'lilerce bomba atıldı. Ancak bamba, patlamadan bulunarak zararsız hale getirildi.

ERZURUM'DA

Erzurum'da da faşistler esnaflara zorla dükkanlarını kapattırdılar.

"MHP, adam...

(Baştarafı 1. sayfada)

larak siyasi mücadele yöntemi haline getirdiniz.

"Bu ülke de, yüzlerce genci, işçiyi, öğretmeni ve aydını kurşunlatan sizlersiniz.

"Yüzlerce ana ve babanın yüreğini evlat acısıyla yakıp kavuran yine sizlersiniz.

"Türkiye'de komando kamplarında bilinçsiz, temiz yürekli gençleri insanlık düşmanlığı için eğitip kan ve intikam hırsı ile yetiştiren yine sizlersiniz.

"Şimdi ortaya çıkıp insanlık adına konuşmaya hakkınız yoktur."

Bildirinin sonunda "Siz Genel Başkan Yardımcınızın hesabını CHP'den değil, her şeyden önce kendinizden sorunuz" den[illegible]

Askeri bomba...

(Baştarafı 1. sayfada)

dağ kamyona hurda demir yüklerlerken henüz nereden geldiği anlaşılmayan bir askeri bomba patladı. Patlama sonucu baba Bahattin Akdağ ve 19 yaşındaki oğlu Çetin Akdağ parçalanarak öldüler. Olay sırasında tesadüfen orada bulunan Celal Yılmaz ise ağır şekilde yaralandı.

Görgü tanıkları olayı şöyle anlattılar: "Her zaman olduğu gibi baba, oğul hurda demirleri kamyona yükleyip depoya götürüyorlardı. Allahtan diğer işçiler orada değillerdi. Yoksa daha büyük bir can kaybı olacaktı. Ağır yaralanan Celal Yılmaz ise, hemen bitişikte mandıracılık yapıyor. Bomba patlamadan on dakika önce oraya gelmişti." Baba oğul Çetin ve Bahattin sakin insanlardı. Bu bombanın kendi dükkanlarına atılma ihtimali var. Ancak bombanın bugün değil, daha önce konulmuş ihtimali büyük..."

Savcılık konuya ilişkin kesin bir delil olmadığını, bomba olayının esrarının ancak önümüzdeki günlerde çözüleceğini belirtti.

ADANA VE KADİRLİ'DEKİ OLAYLARDA 4 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Adana ve Kadirli'de meydana gelen ayrı olaylarda 4 kişi öldürüldü.

Adana'nın Karşıyaka semtindeki bir caddeyi tarayan kimlikleri belirlenemeyen motosikletli iki kişi yaşlı marangoz Hüseyin Özde'yi öldürdü, mobilyacı Tugay Sekken'i ise ağır yaraladılar.

Yurt Mahallesinde ise kimlikleri belirlenemeyen kişiler bir doğrama atölyesini yaylım ateşine tutarak Kemal Alper adlı dükkan sahibini öldürdüler. Atölye sahibinin sağ görüşlü olduğunu belirten [illegible] saldırganların [illegible] çalışıldığını [illegible]

[illegible] Mahallesinde [illegible] belirlenemeyen [illegible] kişi öldü [illegible] Mirzaçelebi [illegible] polis otosuna [illegible] polis yaralandı. [illegible] de [illegible] yaralandı. [illegible] bu konuda [illegible] bilgi [illegible]

KADİRLİ'DEKİ OLAYLAR

Adana'nın Kadirli ilçesinde kimlikleri belirlenemeyen kişiler okul dönüşü evine gitmekte olan [illegible] adlı sağ görüşlü bir öğrenciye ateş ederek öldürdüler. Bunun üzerine bir grup [illegible] gazete [illegible] tahrip ettiler. İlçede olayları önlemek amacıyla Kaymakamlıkça ilk ve orta dereceli okullar 3 Haziran Salı gününe kadar tatil edildi. Yetkililer ilçede havanın gergin olduğunu belirttiler.

ESKİŞEHİR'DE BİR LOKANTACI ÖLDÜRÜLDÜ

Eskişehir'in Köprübaşı semtinde Değirmen Sokağında Adil Hiyes adlı lokantacı kimliği belirlenemeyen bir kişi tarafından tabancayla öldürüldü. Emniyet Müdürlüğü yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

ANKARA'DA BİR GENÇ ÖLÜ OLARAK BULUNDU

Ankara'nın Mareşal Fevzi Çakmak Caddesinde 25 yaşlarında bir genç ölü olarak bulundu. Ahmet Dağ adlı gencin intihar ettiği öne sürüldü.

İSTANBUL BELEDİYE ESKİ BAŞKAN MUAVİNİNİN OĞLU ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul Yeniköy Mimarlar Sitesi önünde İstanbul Belediye Başkanı eski Muavinlerinden Kamuran Görgün'ün oğlu Aslan Görgün kimliği belirlenemeyen iki kişinin açtığı ateş sonucu öldürüldü. Olay yerinde yapılan incelemede 9 milimetre çapında 7 boş mermi kovanı bulundu. Soruşturma sürdürülüyor.

İSTANBUL'DA PATLAMALAR

İstanbul Küçükçekmece Cennet Mahallesindeki bir fotoğrafçı dükkanı ile bir kıraathaneye atılan bombanın patlaması sonucu işyerlerinde ağır hasar meydana geldi. Boş bir dükkanın kepengine asılan bir bombalı pankart ise etkisiz hale getirildi.

Güngören'de ise Posta Caddesinde inşaat mühendisi Hamit Gürel'e ait Mersedes marka otomobile camı kırılarak koyulan bombanın patlaması sonucu sözkonusu araç ile yakında bulunan iki otomobilde hasar meydana geldi.

KÜTAHYA HALK-DER BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Kütahya'da MHP'li faşistlerin saldırısına uğrayan Halk-Der Başkanı Abdullah Özcan öldü. Yönetim Bilimler Fakültesi öğrencisi Fahir Zincir ise yaralandı. Saldırı sonucu sol görüşlü bir grup gösteri yaptı.

ŞİŞLİ'DE BİR CESET BULUNDU

Şişli İzzetpaşa Mahallesinde önceki gün MHP'li olarak bilinen kişilerin "elektrikçi" sıfatıyla dolaşarak yurttaşları tehdit ettiler. Daha sonra bir berber dükkanı silahla tarandı, dükkan sahibi Nuri adlı yurttaş olayda hayatını kaybetti.

DİYARBAKIR'DA BİR BAKKAL ÖLDÜRÜLDÜ

Diyarbakır'ın Melik Ahmet Caddesinde bulunan bir bakkal dükkanı gece geç saatlerde kimliği belirlenemeyen 4 kişi tarafından tarandı. Dükkanın önünde oturmakta olan bakkal Abdülrezzak Öner öldü, yoldan geçmekte olan biri çocuk 2 kişi de yaralandı. Yetkililer soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

TEKEL İŞÇİSİ SALDIRIYA UĞRADI

[illegible]

çalışan bir işçi MHP'liler tarafından çeşitli defalar tehdit edildikten sonra Ankara asfaltında arabadan inip evine gitmekte olduğu arada silahlı saldırıya uğradı. Açılan ateş sonucu evine sığınan işçi hayatını zor kurtardı. İşçinin Gıda-İş Sendikası eski yöneticilerinden olduğu bildirildi.

BOMBA İMAL EDEN KOMANDOLAR SERBEST BIRAKILDI

Biga'da MHP yanlısı iki öğretmenin evlerinde imal ettikleri bomba patladı. Daha sonra ifadeleri alınan öğretmenler serbest bırakıldı.

Evde kalan ve Biga'daki MHP'li faşistlerin elebaşısı olduğu bildirilen Biga Ticaret Lisesi öğretmeni Recai Berkes ve Biga Lisesi öğretmeni Rahmi Keser [illegible] Biga ilçesindeki komando saldırılarının planlayıcısı olarak bilinmektedir. [illegible]

İki öğretmenin ifadelerinin alınmasından sonra serbest bırakılması dikkati çekti. Bu arada, Emniyet Amirliği ise muhabirimize konuyla ilgili bilgi vermekten kaçındı.

GÖRDES'TE BİR KOMANDO SİLAHIYLA YAKALANDI

Manisa'nın Gördes ilçesinin Kurtuluş Mahallesinde [illegible] Mehmet Kulak adlı bir komando mahalle halkının şikayeti üzerine yakalandı.

SİVAS'TA FAŞİSTLER MSP'LİLERE DE SALDIRIYOR

Sivas'ta komandolar son günlerde saldırılarını MSP'lilere de yönelterek artırdılar. Geceleri Yenişehir, Gökçebostan ve Altıntabak Mahallelerinde silahlı komandolar halka gözdağı veriyorlar. Gündüzleri de şehir meydanına ve semtlerde gruplar halinde dolaşarak MSP'lileri ve Alevi yurttaşları tehdit ediyorlar. [illegible]

Duvarlara "Sivas katliamının hesabını soracağız" şeklinde yazılar yazarak tehditlerde bulunan MHP'li komandolar en son olarak da TİKP İl yöneticilerine saldırdılar.

Mayısın ilk haftasında Akıncılar Derneği Yenidoğan Şubesine saldırarak MSP'li bir genci döven komandolar, daha sonra Ethembey Parkı yanındaki bir kahveyi basarak [illegible] 4 Eylül Ortaokulu Türkçe öğretmeni [illegible] "Kelime-i şahadet getir" diyerek yaraladılar. [illegible]

19 Mayıs gecesi "Komünistlere prova yaptırmayacağız" diye bağıran komandolar törenlerde de "Başbuğ Türkeş", "Milliyetçi Türkiye" diye slogan attılar. Törende Ülkü-Bir Başkanının konuşturulması da dikkat çekti.

20 Mayıs günü CHP Merkez İlçe Başkanı Dursun Duman'a hükümet meydanında saldıran komandolar elindeki gazeteyi de yırttılar. Çenesinden bıçakla yaralanan Duman, Kayseri Tıp Fakültesinde tedavi altına alındı. Aynı gün komandolar CHP Gençlik Kolu Başkanını da ağır yaraladılar.

En son olarak TİKP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi İsmail Ateş'e saldıran komandolar, sırtından bıçakla ağır yaraladılar. Ateş hastanede tedavi altına alındı. Aynı gün TİKP kurucusu ve Sivas İl Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Değerli'ye saldıran MHP'li komandolar aynı gece Değerli'ye ait Kartalspor kahvesinin camlarını kırdılar.

İZMİR'DEKİ OLAYLARLA İLGİLİ 30 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

İzmir Yeşildere'de meydana gelen olaylarla ilgili olarak 30 kişi gözaltına alındı. Emniyet Müdürlüğü yetkilileri yaralı polis memuru Turan İlgar'ın sağlık durumunun iyiye gittiğini söyleyerek soruşturmanın devam ettiğini belirttiler. Yeşildere'de korsan miting yapmak isteyen bir grup, sol içerikli sloganlar atarak yolu trafiğe kapatmış ve güvenlik kuvvetleriyle çatışmaya girmişlerdi. Olayda bir polis memuru ve göstericilerden olduğu öne sürülen 4 kişi yaralanmıştı. Gözaltına alınan 30 kişinin 6'sı ise kız.

NİĞDE'DE 5 AYDA 58 SANIK TUTUKLANDI

Niğde'de yılın ilk 5 ayında meydana gelen olaylarda yakalanan sanıklardan 58'i tutuklandı. Polis ve jandarma bölgesinde 5 ayda 52 olay meydana geldi. Bu olaylarda 178 sanık yakalandı. Bunlardan 58 kişi ise tutuklanarak cezaevine gönderildi. Bu arada yapılan operasyonlarda 75 tabanca ve 3 bin 890 adet çeşitli çapta mermi ele geçirildi.

TEKZİP

AYDINLIK GAZETESİ YAZIİŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE İSTANBUL

16.5.1980 tarihli gazetenizde Mem-Der: Adliye Memurları faşistler tarafından ölümle tehdit ediliyor" başlıklı yazınızda şahsiyetimiz ve isim yazılmak suretiyle faşistler diyerek küçük düşürülmektedir. Bu yazının asıl ve esası olmadığı gibi şiddetle redde deriz. Böyle bir şey olmadığının bilinmesini ve bu yazının alınmasını müteakip çıkacak gazetenizin aynı sahife aynı punto yazılarla neşri suretiyle tekzibine yayınlanmasını rica ederiz. 21.5.1980

Erhan Alpan- Talat Özcan İsmail Yılmaz

Yüzde 20 oranında devalüasyonun bu ay açıklanması bekleniyor

HABER MERKEZİ

IMF ile görüşmelerden dönen Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarvekili Turgut Özal'ın haziran ayında Stand-by anlaşmasının imzalanmasından [illegible] üzerine bu kuruluşun talebi üzerine bu ay içinde en düşük yüzde 25 oranında bir devalüasyonun açıklanması bekleniyor.

Piyasadaki nakit para sıkıntısı yüzünden [illegible] ticaret ilişkileri devalüasyon beklentisi yüzünden tamamen durdu. Kimse mal satmak istemiyor. İhracatçılar [illegible] durdurdular. Bütün büyük sanayiciler de yeni fiyatların belirlenmesini bekliyor.

Devalüasyon şimdiye kadarki uygulamaların da gösterdiği üzere yalnızca bütün mal ve hizmetlerde yüksek oranlı zamlara yol açacak.

Ücretlerde herhangi bir artış olmayan dargelirli çalışan emekçi yığınları için zincirleme gelecek yeni zamlar hayatı daha da zorlaştıracak ve Demirel'in izlediği ekonomik politikaya uygun olarak kitlelerin satın alma gücünü iyice yok edecek. Öte yandan nakit para sıkıntısı yüzünden [illegible] sanayiciler de daha zor duruma düşecekler.

Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne Prof. Türkan Akyol seçildi

ANKARA (AA)

ANKARA Üniversitesi Rektörlüğüne Sağlık ve Sosyal Yardım eski Bakanlarından Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Türkan Akyol seçildi. Rektörlük görevini Prof. Tahsin Özgüç'ten alan Prof. Türkan Akyol bu göreve 4 yıl süreyle seçilmiş oldu. Akyol'un Rektörlüğe seçilmesiyle ülkemizde ilk kez bir bayan rektörlüğe getirilmiş oluyor.

16 Mart katliamı sanığı komando 11 yıla mahkum oldu

İSTANBUL (AA)

İSTANBUL Sıkıyönetim 1 numaralı Askeri Mahkemesi 16 Mart İstanbul Üniversitesi olayına [illegible] yargılanan sağ görüşlü Sıdık Polat [illegible] 10 yıl ağır hapis, ayrıca bir yıl hapis ve 500 lira para cezasına çarptırdı. Davanın öteki 4 sanığı ise delil yetersizliği nedeniyle beraat ettiler.

16 Mart 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesi önünde okuldan çıkmakta olan sol görüşlü grup üzerine bombalı ve otomatik silahlarla gerçekleştirilen saldırıda 7 öğrenci ölmüş, 41 kişi de yaralanmıştı.

Olayla ilgili olarak haklarında dava açılan MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı Kazım Ayaydın, Ülkü Ocakları eski 2. Başkanı Orhan Çakır, Ülkü Ocakları eski Başkanı Mehmet Gül ve Hukuk Fakültesi öğrencisi Ahmet Hamdi Paksoy'un da suça [illegible] katıldıkları için en az 15'er yıl ağır hapis cezasına çarptırılmaları istenmişti.

Sıkıyönetim Mahkemesi bombayı atan kişinin bulunamaması nedeniyle davanın sürmesini, ayrıca olayda ihmali görülen güvenlik kuvvetleri mensupları hakkında soruşturma yapılmasını kararlaştırdı.

AP Temsilciler Meclisi son siyasi gelişmeleri görüşecek

ANKARA (ÖZEL)

AP Temsilciler Meclisi son siyasi gelişmeleri görüşüyor. Gündemde bir değişiklik olmazsa iki gün sürecek toplantıya katılan il başkanları hükümetin 7 aylık icraatının illerdeki yansımasını dile getirecek. AP il başkanlarının verdikleri bilginin ışığı altında da Cumhurbaşkanlığı seçimi, Anayasa değişikliği, erken seçim ve hükümet meselesi konuşulacak.

Bu arada Başbakan ve AP Genel Başkanı Demirel'in, Ecevit'in geniş tabanlı hükümet önerisini Temsilciler Meclisine götüreceği öğrenildi.

Türkiye Jokey Kulübü Başkanı Atığ İstanbul'da öldü

İSTANBUL (AA)

TÜRKİYE Jokey Kulübü Başkanı Sadun Atığ İstanbul'da öldü. 1973 yılından beri Jokey Kulübünün Başkanlığını yapan ve atçılık sporuna büyük katkıları olan Atığ, pazar günü saat 10.00'da İstanbul Hipodromu önünde bir tören yapılacak.

Türkiye Spor Yazarları Derneği, Atığ'ın ölümü üzerine bir açıklama yaparak Türkiye Jokey Klübüne ve Atığ'ın ailesine başsağlığı diledi, üzüntülerini bildirdi.

cemal süreya

PAÇAL

Türkçede özeleştiri

Akdeniz'de özellikle de Doğu Akdeniz'de gemicilerin konuştuğu bir dil vardır: "Sabir". Arapça, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca sözcüklerin karışımından oluşmuştur. Bir kaç yüz sözcüklük bir dil, öyle ki temelde hangi dilin bulunduğunu, hangi dilden sözcüklerin yama olduğunu anlayamazsınız. Üstelik sözcükler kendi asıl dillerinden kopmuş, biçim ve anlam yönünden değişikliğe uğramıştır. Bu dilin sık sık uçak kazalarına da yol açtığı söylenir. Pilotların yeryüzüyle anlaşma olanağı kalmıyormuş.

Roland Barthes "dil faşisttir" derken böyle bir noktadan çıkıyordu. Barthes'a göre adamakıllı teknikleşmiş, sözcükleri iyice teknik terimler halini almış bir dille artık düşünce üretilemez. Şiir de yazılamaz böyle bir dille. Cinsel ilişki kurulabilse bile gerçek anlamda sevişilemez.

Sözü Türkçeye getirmek istiyorum. Bana sorarsanız dil devriminin öyle bir noktasına geldik ki artık bir özeleştiriyi başlatmanın tam da zamanıdır. Yıllar süren uzun bir mücadeleden sonra Türk Dil Kurumu, Osmanlıca yandaşları karşısında kesin bir zafer kazandı. Özleşme ve arınma yolunda onlar artık bir tehlike sayılamaz. Eskiye dönme yollarının nicedir bütün bütüne kapandığını söyleyebiliriz. Bayağı bayağı unuttuk da eski sözcükleri.

Ama öz Türkçe adına yapılan yanlışları kim düzeltecek? Dil üstüne yapılan araştırmaları, incelemeleri, yazılan yazıları bir özeleştiri sürecine kim sokacak? Ayrıca bu konuda geç kalmış bile değil miyiz?

Özeleştiriyi Türk Dil Kurumunun ya da Kurum üyelerinin başlatmasının daha iyi olacağı kanısındayım. Sözgelimi Batı kaynaklı sözcüklere bulunan karşılıklar yeniden ele alınmalıdır. Bu karşılıklar birer öneri olduğu halde gazetelerde hemen yayınlanıyor; öz-Türkçe yanlısı öğretmenler de hemeninden bunları öğrencilerine salık veriyorlar. Böylece öneriler kullanılması gereken sözcüklermişcesine işlerlik kazanıyor. Yazarlar hemen yazılarına alıyorlar bu sözcükleri. Ve Kurumun bu konuda görevli yarkurul üyeleri (üç kisi) kullandığımız dilin yaratıcıları haline geliyorlar. Yanlıştır bu, diyorum. Bir kere yarkurulun çalışma biçimi yanlıştır. Karşılık bulunması istenen her sözcük için daha önceden bir soruşturma açılmalı. Kurum üyelerinin ve Kurum dışından bir çok kişinin düşüncesi alınmalı. El elden üstündür demişler. Bakarsınız soruşturmaya katılan biri en güzel karşılığı buluvermiş. Soruşturma sonunda elde edilen veriler üstüne eğilecek ve son sözü söyleyecek kişiler elbet yine yarkurul üyeleri olmalıdır. Ama yarkurula katılacak kişilerin nitelikleri de önemli. Bakalım onlar bu işin gerçek anlamda üstesinden gelebilecek yetenekte midir? Ayrıca sözcüklerin ilgili olduğu alanlara göre çeşitli yarkurullar kurmak da gerekli değil mi?

Bir de şu yanlış: her ne kadar Batı kaynaklı sözcüklere bulunan karşılıklar birer öneriyseler de Kurumca basına verilen bilgilerde bu açıkca belirtilmemekte, okuyanlar bunlara kesin karşılıklar gözüyle bakmaktadırlar.

Eleştiremediğimiz şey bizim değildir. Ve eleştiriyi saygıyla karşılamayan hiç bir uğraş bilimsel olduğunu ileri süremez. Ben bir Türk Dil Kurumu üyesi olarak yıllarca özleşme çalışmalarına yöneltilen hemen bütün eleştirilerin kötü niyetli olarak suçlandırıldığını gördüm. Hadi diyelim eskiden Osmanlıca tehlikesi vardı. Şimdi?

Şimdi, Türk Dil Kurumu o eleştiriyi kendisi başlatmalıdır. Kurumun bir özeleştiri sürecine de girmesi Osmanlıca yandaşları için tam bir darbe olacaktır. Buna inanıyorum.

HALK MÜZİGİMİZ ÜZERİNE SORUŞTURMA 3

SORULAR

1) Bugünün ve geleceğin devri mci müziğini yaratma çabalarında, bağlamanın ve diğer halk çalgılarının rolü sizce ne olabilir?

2) Bağlamadaki çok seslilik olanağını nasıl görüyorsunuz? Bağlamada çok sesliliğe ulaşılamayacağı şeklindeki görüşleri na sıl değerlendiriyorsunuz?

3) Elektrosaz, halk müziğin e ne yönde etki yapıyor sizce?

4) Bazı halk sanatçılarımız , bilinen türküleri değişik yorumlarla söylüyorla r. Bunu nasıl karşılıyorsunuz?

5) Radyo ve televizyonur nuzdaki halk müziği ürünleri sizce hangi düzey de?

6) Halk müziğimizin dur umu ve geleceği konusunda başka ekleyecekler iniz var mı?

Aydınlık Sanat Sayfası b ir süre önce açtığı "Türk Halk Müziğimiz Üzer ine Soruşturma"ya gelen yanıtlardan dördünü y ayınlamıştı. (1 Mayısta Sarper Özsan ve Aşık Mağduri, 12 Mayısta Aşık Mahzuni ve Cemalet tin Göbelez). Bugün de Stockholm'den Yavuz Çekirge'nin gönderdiği yanıtı sunuyoruz.

YAVUZ ÇEKİRGE

"Türkiye devrimci müziği, kendi çalgılarımıza ağırlık vererek, yabancı çalgıları da öğrenerek gelişmelidir"

1) Halk müziği çalgılarımızın herşeyden önce devrimci müziğimizde büyük ve önemli bir yeri olması gerektiği kanısındayım. Müzik kültürümüzün yabancısı olduğu çalgıların da devrimci müziğimizin yaratılmasında katkıları olmuştur, ilerde de olacaktır. Bugün Batı müziği çalgılarına dönülmesini savunanlar daha önceleri olduğu gibi yine vardı. Tanınmış yazarlarımız arasında, müzik eleştirmenleri arasında sert bir dönüşle Batı müziğine atlanması gerektiğini savunanlar hiç de az değil. Ben bu köktenci görüşlerin tamamıyle karşısındayım. Batı karşısında secdeye varanların yeteri kadar Batıyı ve Batılıyı giderek Batı kültürünü tanımayan turist misafirperverliği tutumudur bu. Aynı mantık açısıyla Türkiye devrimci müziğinin kayıtsız şartsız halk çalgılarımızla yaratılması gerektiğini savunanlar da vardır. Ben bu görüşü de hatalı buluyorum. Türkiye devrimci müziği kendi çalgılarımıza ağırlık vererek, yabancı çalgıları da öğrenerek gelişmelidir.

2) Bağlamada çok sesliliğe varılıp varılamayacağı sorunu oldukça teknik bir konu. Ben bağlamanın geniş olanakları olduğuna inanıyorum. Çok sesliliğe varmak için, her şeyden önce bağlamanın 34 ayrı düzeninin bilimsel olarak değerlendirilmesi ve birtakım katı tutumları bırakarak değişik olanakların araştırılması gerekmektedir. Bölgesel bağlama çalma biçimleri arasında bir ortak noktaya varmak, değişik orkestrasyonlara başvurmak, giderek bağlamaya ağırlık verilen besteleri denemek birçok ön yargılı görüşü ortadan kaldıracaktır. Bugün bağlama geniş çapta kullanılma alanı bulmuştur. Aranjman müziği bestecileri bile bağlamaya ağırlık vermek kaygısı içindedirler. Bağlamanın tek sesli bir saz olduğu savını çürütmeye yeterlidir bu deneyler.

3) Elektrosazın çağımızın gidişine ayak uydurmaya çalışan çabalarını olumlu karşılıyorum. Bugünkü teknik durumuyla elektrosaz oldukça ilkel durumdadır. Müzik aletleri yapımcısı Zenger'in dışında elektrosaz üzerinde araştırma yapan hemen hemen yok gibidir. Bugün elektrosazın elektronik bilgi düzeyinde geliştirilmesi elektrosaza duyulan tepkiyi ortadan kaldıracaktır. Elektrosaz kullanan müzikçilerimizin bazen kendilerini bile şaşırtan seslerin kaset endüstrisinin para kazanma kaygısı içerisinde yok olduğunu izlemekteyiz. Kayıt stüdyolarının teknik yetersizliklerinin yarattığı olumsuzluklar da eklenince kulak tırmalayıcı boyutlara varan bir elektrosaz k ıllanımı içinde olduğumuzu söyleyebiliriz. Halk mi iziğine olumlu bir etkisi olduğunu söyleyemeyiz doğal olarak bu durumun. Elektrosaza karşı çıkm aktan çok elektrosazın gelişmesini sağlamak için ç alışma yapmak gerekmektedir. Bu anlamda Zeng er gibi belirli düzeyde araştırma yapan Batılı müz ik aletleri fabrikalarının deneylerinden yararlanr nak bir çözüm olabilir. Halk müziğinin elektrosazl a değerinin ve niteliğinin büyük kayıplara uğradığ ı görüşünde değilim.

4) Değişik yoruml arın kimi geleneksel türkülerimize ayrı boyutlar kazandırdığını sanıyorum. Örneğin 'Sılaya Doğru ' geleneksel türküsünün iki üç ya da daha fazla yor umunun bulunması halk müziğimizin ne kadar d eğişik olanaklar taşıyan engin bir kaynak olduğur u vurguluyor. Değişik yorumlar o yapıtın değeri ni düşürmüyor tam aksine yapıtın tozlarının temiz lenip parlatılmasına neden oluyor. Eskinin yeni y orumu bestecilerimize ilerleme olanağı hazırlamal ıdır. Ancak yeni yorumların yapıtın özünü bozı na derecesine vardığı yerden de yozlaşma bahçesir ne geçilmektedir. Bu denge nasıl kurulacak? Bestec ilerimizin halk müziğimize duyduğu saygıyla ve sanatçı kişilikleriyle ilgili bir sorun bu.

5-6) Radyo ve TV'de halk müziğinin araştırılmasına, geliştiril mesine dönük programlar yapan programcılar var. On yıl öncesinde halk müziğinin daha değerinin k avrandığı düşünülürse bugünkü genel gidişin olum lu olduğu söylenebilir. Öte yandan bugünkü durum 'iyi' noktasından henüz çok uzaklarda bulunmak tadır. Radyo ve TV'nin sorunu ucundan değil de kökünden kavrayacağı günlerin uzak olmadığı k anısındayım. Halk müziğimiz üzerine yapılacak ta rtışmaların, soruşturmaların büyük yararları olacak tır. Aydınlık gazetesinin halk müziğimize verdiği önemi diğer yayın organlarının da örnek alması, halk müziğimizin gelişmesine, sıkıştığı köşelerde n kurtulmasına yardımcı olacaktır. Son olarak bir de şunu eklemek istiyorum: Devrimci müzik, 'çok seslidir' ya da 'tek seslidir' gibi görüşler hatalı uygulamalara götürebilir bizi. Bence devrimci müzik bizim dinleyici olarak bilincimizde yalnızca sözüyle değil, bestesiyle, armonisiyle ve sözüyle bir bütün olarak devrimci bir etki uyandıran müziktir.

SUNA PEKUYSAL

Avni Dilligil Ödülünden sonra

S.Pekuysal Ulvi Uraz Ödülünü de kazandı

25 Mayıs 1974'te yitirdiğimiz tiyatro sanatçısı Ulvi Uraz anısına İstanbul'da sergilenen yerli oyunlar arasında her yıl iki dalda verilen tiyatro ödülünü oyuncu Suna Pekuysal kazandı.

S.Günay Akarsu, Hayati Asılyazıcı, Kemal Bekir, Güngör Dilmen ve Zihni Küçümen'den oluşan seçici kurulca bu yıl yönetmenlik dalında ödül verilmedi.

Suna Pekuysal, İstanbul Şehir Tiyatroları Fatih bölümünde sergilenen Fakir Baykurt-Taner Barlas'ın Tırpan adlı oyununda Uluguş rolünü başarıyla oynamıştı.

Bilindiği gibi Suna Pekuysal bu yıl ayrıca Avni Dilligil ödülünü de kazanmıştı.

TYS, 6. kuruluş yıldönümü nedeniyle bir kokteyl verdi

Türkiye Yazarlar Sendikası (Tepebaşı Meşrutiyet Cad. No:233, Beyoğlu/İst) adresindeki yeni genel merkez binasına taşınması ve 6. kuruluş yıldönümü nedeniyle dün akşam üyelerine bir kokteyl verdi.

Sendikanın eski ve yeni yazar üyelerinin de tanıştıkları kokteyl canlı ve sıcak bir hava içinde geçti.

Hoy-Tur'un 10. yıl galası bu akşam yapılıyor

Hoy-Tur Folklor Derneğinin 10. yıl galası bu akşam saat 20.00'de Harbiye Şehir Tiyatrosunda yapılacak.

Halk bilim alanında 10 yıldır çalışma yürütmekte olan dernek bu alandaki özgün yeri ile tanınıyor.

Hoy-Tur'un gecesinde çeşitli yörelerin halk oyunları sergilenecek, tiyatro gösterileri yapılacak.

2. Uluslararası Türk Folklor Kongresi, 22-28 Haziran 1981'de Bursa'da toplanacak

2. Uluslararası Türk Folklor Kongresi, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı nedeniyle 22-28 Haziran 1981 tarihleri arasında Bursa'da toplanacak.

Kültür Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinden yapılan açıklamaya göre Kongrede folklorun genel konulara (metod, folklor arşivi vb.), halk edebiyatı, halk tiyatrosu, halk müziği, halk oyunları, gelenek-görenek ve inançlar, halk hekimliği-veterinerliği, halk hukuku, maddi kültür (halk mimarisi, el sanatları, giyim-kuşam, halk mutfağı vb.) gibi folklorun çeşitli dallarında bildiriler sunulup tartışılacak.

Türk folkloruyla diğer ülkelerin folklorunu karşılaştıran bildirilere de kongrede yer verileceği öğrenildi.

Kongrenin dilleri Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak saptanmış bulunuyor.

günün sanat olayları

TOPLANTI

● İSTANBUL Taksim'deki Atatürk Kütüphanesinde bugün 12.00-18.00 arasında Sine-Sen'in düzenlediği sinema semineri devam ediyor. Bu akşam sona erecek olan seminerde sunulan bildiriler üzerine tartışmalar da bugün yapılacak.

GÖSTERİ

● İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, 15.00'de ünlü İtalyan yönetmeni Federico Fellini'nin kadının toplumdaki yerini irdeleyen dramı SONSUZ SOKAKLAR (La Strada) ikinci ve son kez gösterilecek. 1954 yapımı film İtalyanca. Türkçe özet dağıtılacak. Başrollerde A. Quinn ve G. Masina var.

ŞENLİK

● ANKARA ODTÜ Uluslararası 2. Sanat ve Kültür Şenliği bu akşam yapılacak kapanış konseri ile son bulacak.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.20

Laurel Hardy

Ünlü Komedyenlerin en başarılı filmi ekranda: Batıda

Laurel-Hardy'ye bu hafta tekrar kavuştuk. Yaz sezonu boyunca cumartesilerimizi renklendirecek yine. Ölümsüz sanatçıların sesli film döneminde çevirdikleri uzun metrajlı filmlerden yedisini cumartesi günleri Küçük Ev'in yerine izleyeceğiz.

Bu akşamki filmin adı 'Batıda'. Bu film ikilinin en başarılı filmi olarak geçti sinema tarihine. Konusu ise şöyle: Laurel ile Hardy eski bir dostlarının vasiyetini yerine getirmek için 'Vahşi Batı'da bir kasabaya giderler. Ölen dostları, sahibi olduğu altın madeninin senedini uzun süredir yüzünü görmediği kızına vermelerini istemiştir. Kasabaya gelen kafadarlar kandırılırlar ve senedi başka birine verirler. Yanlışlığı öğrendikten sonra düzeltmek için yaptıkları ise bütün izleyicileri kahkahaya boğacak.

17.05

Flipper Düello

Sürekli filmin bugünkü bölümünde Bud Flipperle birlikte gezerken üç kişi görür. Film çeken bu üç kişiden biri suya düşünce timsah saldırır. Flipper adamı timsahtan kurtarır. Filmciler, Flipper'in timsahla dövüşmesini ve bunu filme almayı isterler. Ancak Bud buna razı olmayacaktır.

23.25

Saint'in dönüşü Baskın

Saint, Londra Havaalanında genç bir kadının iki Uzakdoğu'lu adam tarafından kaçırılıp öldürülmek istenmesine tanık olunca olaya karışır. Kurtardığı genç kadın o Uzakdoğu ülkesinin diktatörünün devrilmesi için çalışan bir muhalefetin üyesidir. O günlerde diktatör tarafından öldürülmeleri beklenen bir grup rahibeyi kurtarmanın tek yolu da İngiltere'ye gizlice gelecek olan diktanın ikinci adamının kaçırılmasıdır.

20.55

İşte Cumartesi

Uğur Dündar yine ekrana bağlıyor

Uğur Dündar ile Gül Erda'nın sunduğu İşte Cumartesi, yurdun çeşitli yörelerinden seslenen magazinleri, ilginç buluşları ve parodileri ile bizi ekrana bağlıyor.

Orhan Boran, beş dakika içinde ilginç ve unutulmayan rekorları anlatacak. 15 günün konuklarından Nisa Serezli ve Zati Sungur sohbet edecek. A'dan B'ye Yarışma bölümünde Metin Serezli, Sadettin Erbil, Pekcan Koşar, Nevra Serezli, Ertuğ Koruyan, Tuluğ Çizgen ve Alpay İzer bir yarışma programını güldürü biçiminde işleyecekler. Parodilerde Perran Kutman'ı, müzikte ise Nilüfer, Recep Kaymak, İnci Çayırlı ve Ahmet Özhan'ı izleyeceğiz. Eğiten, düşündüren ve güldüren güzel bir Uğur Dündar programı daha.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 61

Paşaların yanılgısını düzeltip, babadan oğula geçer bir yönetim düzeni kurdu

Nazik Han'ın yönetimi Cubur Paşa'dan alarak ülkede Hanlık düzenini kurması aslında bir rastlantıya dayanır. Nazik Han daha önce dağlarda keçi çobanı idi. Keçileri kaçırdığı bir gün, elinde uzun değneği ile kente inmişti. Bir kaç hafta önce yaşama gözlerini kapamış olan Cubur Paşa'nın etini kemiğinden ustura keskinliğinden bıçaklarla sıyırıp afiyetle mideye göçüren İttil kabilesi halkı, Paşa'nın iskeletini kanlı göz yaşları ile gömüte götürürken, göbeğine inen sakalı, elinde uzun değneği ile, keçileri kaçıran çobanı görmüş, *"Seni Tanrı gönderdi!"* sevinç çığlıkları ile tabutu bir yana fırlatıp yere kapanmıştı. Hanlık tacını o gün başına geçiren çoban, bu tacı bir daha başından çıkarmadı. Paşaların yanılgısını düzeltip, babadan oğula geçer olgun ve özgür bir yönetim düzeni kurdu.

Çobanlıktan kalma eski bir dil alışkanlığı ile, küçük büyük herkesle ağamsız, paşamsız konuşmadığından, İstanbul'u ziyarete geldiği, Büyükada'ya geçilerek eşeklere binildiği, eşeklerin çamlara doğru sürüldüğü bir sırada, başkaları hayvanlar *'Ha babam ha!"* diye coşturup koştururken o, eşeğin kulağına eğilip, Artin Efendi inceliği ile *'Ha pederim ha!"* dediğinden, adına Nazik Han denilmiştir.

Kabileyi son çağlara ulaştıran Han'lar soyu kuşağında, Yazık Han, üzerinde önemle durulması gereken bir Han'dır. Tahta yerleştiği an tahttan kalkmış, çarşıyı pazarı denetlemeye çıkmış, gerek alışverişte, gerekse tartılarla ölçülerde birçok yolsuzluklar bulmuş, özellikle gezici yoksul esnafın ardında adamları koşturmuş, pazarın sonuna geldiğinde, kendisine sunulan bir bardak şerbeti içip zehirlenerek ölmüştür. Kabile onun zamanında derinlemesine oh çekti. Ama yazıklar olsun, Yazık Han'ın yönetimi ancak bir buçuk saat sürdü.

Yasak Han'a sıra gelene dek, öbür Han'ların şurada anılacak bir özellikleri yoktur. Hepsi sıradan, bir kalıp hanlardır.

Bu pis kabile hamam yüzü görmemişse de, her şey *"eski hamam-eski tas"* sözüne uyularak yürütülmüştür. Ancak Yasak Han, kabilesinin dirlik ve düzenliği için, ağır sorumluluklar yüklenerek, 24 saat sonrasının düşünülmesini, tasarlanılmasını yasaklamış bir yüce hükümdardır. İttil'liler bu yasağı da canla başla yerine getirmeye çalışırlar. 24 saat sonra ne olacağını düşünmediklerinden, aralarında acı tatlı olaylar geçer. Kadın, diyar-ı gurbete çıkmış oğlunu; koca, çadırda bekleyen karısını; dost, dostuna verdiği sözü; borçlu borcunu; alacaklı alacağını unutur.

Kabilesi adına geleceği düşünüp tasarlamak, plan kurmak, savaş açmak, barış anlaşması imzalamak, Yasak Han'ın yetkilerine ayrı bir güç katar, onu adeta ölümsüz kılar.

Öte yandan, Çelebi, *'leş ver eşeğe binerler"* derken, o zamandan bu zamana, topu tüfeği, İttil kabilesinin elinde sadece üç eşek kalmıştır. Bu eşekler dahi bugün kayıptır.

Gene, her şeyi olduğu ve gördüğü gibi yazan Çelebi, *"Seyahatname"*'sinde bir küçük yanılgıya daha düşmüş, bu kabilenin Revan'la (Erivan'la) Baku arasındaki bir bölgede, diyesimiz Asya'da olduğunu yazmıştır. Oysa, adı geçen kabile Asya'da olmayıp Afrika'dadır. Afrika XVII. yüzyılda şimdilerdeki gibi iyi tanınmadığından ve bilinmediğinden, böyle ufak tefek hatalar her genç kızın ve evliyanın başına gelebileceği gibi, Evliya Çelebi gibi çok ünlü gezginlerimizin, yazarlarımızın dahi başlarına gelebilmiştir.

(DEVAM EDECEK)

BÜTÜN YÖNLERİYLE **12 MART** YAŞAYANLAR ANLATIYOR — 3. BÖLÜM — 29

Öldüğü sanılan Kürkçü bir samanlıkta ele geçirildi

KÜRKÇÜ "3 İNGİLİZİ BİZ ÖLDÜRDÜK"

● Kürkçü: "Evi tekrar aramaya başladılar. Benim bulunduğum yere geldiler. Samanları karıştırdılar ve arayan askerlerle göz göze geldik. Asker 'Burada adam var' diyerek komutanına koştu ve bundan sonra dışardan teslim olmamı ve dışarı çıkmamı söylediler"

On kişinin öldürülmesinden sonra, Kürkçü sıkı güvenlik tedbirleri altında Ankara'ya götürülmüştü. O günün gazeteleri Kürkçü'nün açıklamalarını manşetten verdiler.

İlyas Aydın ajan mıydı?

● İlyas Aydın, Filistin'de Teslim Töre ve başka bazı kişiler tarafından sorguya çekildi. Ajanlığı kabul etmeyince işkence yapıldı. Sonunda Aydın işkence sırasında öldü

KIZILDERE'de Mahir Çayan ve 10 Arkadaşının ölümünü Ertuğrul Kürkçü'nün kendi ifadesinden yayınlamıştık. Bugün de Kürkçü nasıl yakalandığını anlatıyor:

"Dışarıdan eve yaklaşıldı. Hafif makineli tüfekler ve bombalar eve savruldu. Benim bulunduğum yer iki bölmeli idi. Evden samanlığın en ucuna kadar iki ayrı bölmeyi ayıran ortada bir çift ve samanlıktan dışarı açılan iki ayrı kapı vardı. Bu sırada içeriye gaz bombaları da atılıyordu. Samanlığın eve yakın olan bölümünün kapısından girileceğini sezerek samanların altına gizlendim. İçeriye iki kişi girdi. Bir tanesi samanların arasını aramayı birilerinin gizlenmiş olabileceğini söyledi. Diğeri ise evde yangın çıkacağını düşünerek buraya girmezler içeri bakmalım dedi. Daha sonra dışarıdan çatıda adam var dedikleri için çatıyı taradıklarını duydum. Bu arada eve çeşitli taraflardan girilmişti. Evin içinde herhangi bir müsademe olduğunu ben duymadım. Yalnız daha sonra iki el tabanca sesi işittim. Bundan sonra arkadaşların ölülerini dışarıya taşıdıklarını seslerinden işitiyordum. Gece yarısına kadar herhangi bir kimse benim bulunduğum yere girerek araştırma yapmadı.

«Bir tek hata yaptım: Kendimi öldürmedim»

"ANCAK ben gece yarısı bundan faydalanarak çıkıp çıkmamayı düşündüm. Arkadaşların durumlarının ne olduğunun ve benim ölenler arasında bulunup bulunmadığımı bilip bilmediklerini kestiremedim. Zira sabah çatıdan çıkarak ben konuşmuştum. Beni tanıyabilirler ve ölenlerin arasında olmadığımı tahmin edebilirlerdi. Gece yarısı daha sonra Niksar'daki sorgumda Niksar Savcısı olduğunu öğrendiğim kişi eve gelerek yanındakilerle birlikte evde tetkikat yapmış. İçerde lüks lambaları ile dolaştılar. Ben de ne olduğunu kestiremediğimden bir türlü çıkıp çıkmamaya karar veremedim. Köyün giriş çıkışlarında tertibat alıp almadıklarını ve beni hâlâ köyde arayıp aramadıklarını kestiremiyordum. Bu nedenle ertesi geceye kadar orada kalmayı kararlaştırdım. Zaten bir süre sonra yorgunluktan ve heyecandan sızıp kalmıştım. Sabaha karşı gün ışırken köylüler evin çevresinde gezinmeğe samanlığa ve eve girip çıkmaya başladılar. Durumdan tedirgin olmuştum. Ancak üstüm başım Mahir'in akan kanları ile kan içinde kalmış her tarafım samanlara bulanmıştı. Dışarı çıkamadım. Saat 12.00'ye doğru bir grup asker evin etrafını sararak evde ve samanlıkta yeniden arama yapmağa başladılar. Benim bulunduğum yere geldiler. Samanları karıştırdılar ve arayan askerle göz göze geldik. Asker burada adam var diyerek komutanına koştu ve bundan sonra dışarıdan teslim olmamı dışarı çıkmamı söylediler. Ancak benim kim olduğumu bilmediklerini, benim ölenler arasında ilan edilmiş olduğumu daha sonra beni yakalayan jandarma üsteğmeninden öğrendim. Ancak Niksar'a gelen babam ölenlerden hiç birinin ben olmadığını söyleyince benim bubulunabileceğimitahmin ederek yeniden köye geldiklerini söylediler. Bana teslim ol çağrısını yaptıkları sırada bir süre düşündüm. Aslında çarpışmak hiç istemiyordum. İki tercih yapabilirdim ya kendimi vuracak ya da teslim olacaktım. Kendimi vurmadım ve teslim oldum. Bana savcılıkta ve sorguya çekildiğim yerlerde yaptığım hataların ne olduğunu bilip bilmediğimi sorduklarında,şunu yaparken hatalıydık, bunu yaparken hatalıydık diye konuştum. Aslında ben bu hareketin içinde ve bu hareketin mantıki süreci içerisinde bir tek hata yaptım kendimiöldürmedimBunun dışında bu hareketin içinde hata aranamaz. Zira hareketin kendisi baştan aşağıya hatadır."

İlyas Aydın ajan mıydı?

ÇAYAN'ın Kızıldere'de son duyulan sözlerinden biri "İlyas'ınızı getirin" olmuştu. Bu sözlerle İlyas Aydın kamuoyu önünde ilk kez ajan ilan ediliyordu. Daha sonra Kürkçü'de Ankara Dev-Genç Mahkemesinde İ. Aydın'ın ajan olduğunu söyleyecekti. Böylece İlyas Aydın THKP-C'nin iki yetkilisinin ağzından kamuoyu önünde ajan ilan edilmişti.

Bu açıklamalar İlyas Aydın'ın sonunu belirleyen sözler oldu. Ama, bunun yanında, ortada bir çok rivayetin dolaşmasına da neden oldu. İ. Aydın'ın yaptığı "büyük işlerden" söz edilmeye başlandı. O kadar ki, isim benzerliği nedeniyle İ. Aydın bir başka örgütün Ege kesimini yakalatan adam olduğu rivayeti bile yayıldı.

Aydın'ın ev adresimi bilmesi

NEYDİ İ. Aydın'ın ajan ilan edilmesinin sebebi? İlyas Aydın ajan mıydı? İlyas Aydın'ın THKP-C içinde önemli bir yeri olmamıştı. Ev tutan, bazı yardımlar yapan bir taraftar durumundaydı.

İ. Aydın'ın, Çayanlarla bağ kurması 1971 yılı başına rastlar. Orhan Savaşçı'nın sınıf arkadaşı olan İ. Aydın'ın Savaşçı ile ilişkisi daha sonra da sürdü. Ama bu daha çok bir arkadaşlık ilişkisiydi. Bir subay olan Aydın'ın siyasi bir faaliyeti yoktu. 1971 yılı başlarında Savaşçı kendisinden bazı yardımlar isteyince, kabul etti. 1971 Mayısında Demirellerin yakalanacağı evi tuttu ve başka bazı yardımlar da yaptı.

Demirellerin yakalandığı evin nasıl ortaya çıktığı anlaşılamadı. Üstelik bu evin basılmasından kısa bir süre önce İ. Aydın ve Çayan evden ayrılmışlardı. Bu İ. Aydın hakkında kafalarda bazı şüpheler doğurdu. Ayrıca Elrom'un öldürülmesinden sonra çok telaşlı olan Aydın, bir gün sonra rahatlamıştı. Bunlar insanları rahatsız etmiş, ama kafalara Aydın'ın ajanlığı düşüncesini getirmemişti. Her iki olayda birçok kişinin başına gelen şeylerdendi.

Daha sonra sorgulamalar sırasında Askeri Savcı Naci Gür, ifadesini aldığı kişilere İ. Aydın'ın ajan olduğunu söyleyecekti. Bunu da o zaman kimse ciddiye almadı.

Çayan'ın açıklaması

AYDIN hakkında kamu oyunda en büyük şüphe Çayan'ın verdiği ifade ve yakalattığı notta doğdu. Daha önce gazetemizde çıkan bu notta Çayan Elrom'u yüzbaşının öldürdüğünü söylüyordu.

Çayan'ın bu açıklaması THKP-C içinde büyük şaşkınlık yarattı. İ. Aydın Ankara'da THKP-C'lilerce saklanıyordu. "Acaba Mahir bu açıklamasıyla İlyas'ın ajan olduğunu mu söylemek istiyor" kuşkuları doğdu.

Kaçıştan sonra Çayan, İlyas Aydın'ın yurt dışına çıkmış olacağını düşündüğü için o açıklamayı yaptığını söyleyecekti. Ama bu kişi hakkında kuşkular bir kere doğmuş ve yayılmıştı.

1972 yılındaki tevkifat başladıktan sonra İ. Aydın hakkındaki kuşkular arttı. Kaldığı yerdekilere onu gözaltında tutmaları söylendi.

Sonra bir gün İlyas Aydın gizlendiği tamirci dükkanını, bir avukat arkadaşını arayacağını söyleyerek terketti ve bir daha dönmedi.

Bu sıra bir THKP-C'li de İlyas Aydın'ı Genelkurmayın merdivenlerinde gördüğünü söylüyordu.

Işte bundan sonra örgüte İlyas Aydın'ın ajan olduğu bildirildi. Sonra da Kızıldere'de Çayan bunu kamuoyuna açıkladı.

Cezaevinde Aydın hakkında soruşturma

DAHA sonra cezaevinde bazı THKP-C'liler İ. Aydın konusunu araştırmaya çalıştılar. İlyas Aydın'ın ajan olduğu kanıtlanamıyordu. THKP-C'nin çorap söküğü gibi giden 2. çöküşünün nasıl geliştiğini başından sonuna kadar açıklayabiliyorlardı. İlk yakalanmalar da İ. Aydın'ın bilmediği ilişkilerden başlamıştı. İ. Aydın'ı Genelkurmaya girerken gördüğünü söyleyen kişi ile konuştular. Bu kişi Genelkurmay merdivenlerinde gördüğü birini o zaman İ. Aydın'a benzettiğini, ama emin olmadığını, şimdi ise o kişinin İ. Aydın olduğunu sanmadığını söylüyordu.

İ. Aydın'ın bulunduğu tamirci dükkanını aniden terketmesinin ve bir daha geri dönmemesinin nedeni anlaşılamadı. Ama bu gibi şeyler o günkü örgütlenme içinde olmayacak şeyler değildi.

İlyas Aydın'ın tamirci dükkanından ayrıldıktan sonra ne yaptığı ayrıntılı olarak bilinmiyor. Bilinen yönleri şunlar : Bir süre sonra Malatya'ya gidiyor, THKP-C iyice tasfiye olunca da oradan bazı kişilerin yardımıyla Filistin'e geçiyor.

Aslında MİT'in, THKP-C sorumluları tarafından 'ajan' ilan edilmiş bir 'adamını' Filistin'e göndermesi İ. Aydın'a yöneltilen ajanlık ithamını daha da gölgeliyordu. O sırada Avrupa'daki THKP-C taraftarlarından hapishaneye "İlyas Filistin'de yakalanmış, Filistinlilerin elinde, ne diyorsunuz" diye bir haber geldi. Hapisteki bazı THKP-C taraftarları da "İ. Aydın hakkında kesinleşmiş hiç bir kanıt yoktur, ona yapılacak bir şeyin sorumluluğunu almayın" diye cevap yazdılar.

Aydın öldürülüyor

İLYAS Aydın'ı Filistin'de Teslim Töre ve başka bazı kişiler sorguya çekti. Ajanlığı kabul etmeyince işkence yapıldı. Ağır işkenceler altında İ. Aydın bir süre sonra ajan olduğunu kabul etti. Sesi banda alındı. İşkenceye devam edildi. Sonunda İ. Aydın işkence sırasında öldü. Sonra cesedini kurşuna dizdiler.

Bu konuda eski THKP-C sorumlularından biri gazetemize şunları anlattı:

"Bilindiği gibi bu konu 1975 yılında bir gazetede çıktı. İnsanın inanası gelmeyen bu iddia ne yazık ki doğrudur. Ben bunu sonradan öğrendim. İ. Aydın'ın ajan olduğunu itiraf ettiği bandın tapesi THKP-C'nin Fransa kanadının kalmakta olduğu evi basan Fransız polisinin eline geçmiş. Anlaşıldığı kadarıyla Fransız polisi tapeyi MİT'e iletiyor ve oradan da bir büyük gazeteye haber olarak yansıyor. Ben bu tapeyi Filistin'de okumuş bir kişi ile konuştum. Bu kişinin anlattıkları bana İ. Aydın'ın ajanlığını ispat edici nitelikte gelmedi. İ. Aydın'ın "itiraf" ettiği şeyler bildiğim kadarıyla gerçekle pek bağdaşmıyor. Ayrıca işkence altında söylenmiş sözlerin ciddi bir değeri olamaz. Bu faşist sorgulama yöntemi ile alınan ifadeler, orada ne söylenmiş olursa olsun, bir kişi hakkında şüpheyi doğrulayan kanıt sayılamaz. Devrimcilik adına yapılmış bu utanç verici olayı duyduğumda, hapiste olmama rağmen bu olayı teşhir eden bir açıklama yapmayı düşündüm. THKO'lulara teklif ettim, yanaşmadılar."

Selimiye Cezaevinde TIKKO davasından yargılanan biri de bir THKP-C'liye, Filistin'e giden bir öğretmen arkadaşları orada kısa bir süre gözaltına alındığını, bir süre İ. Aydın'la aynı koğuşta kaldığını ve öğretmen arkadaşlarının şunları anlattığını söylüyordu:

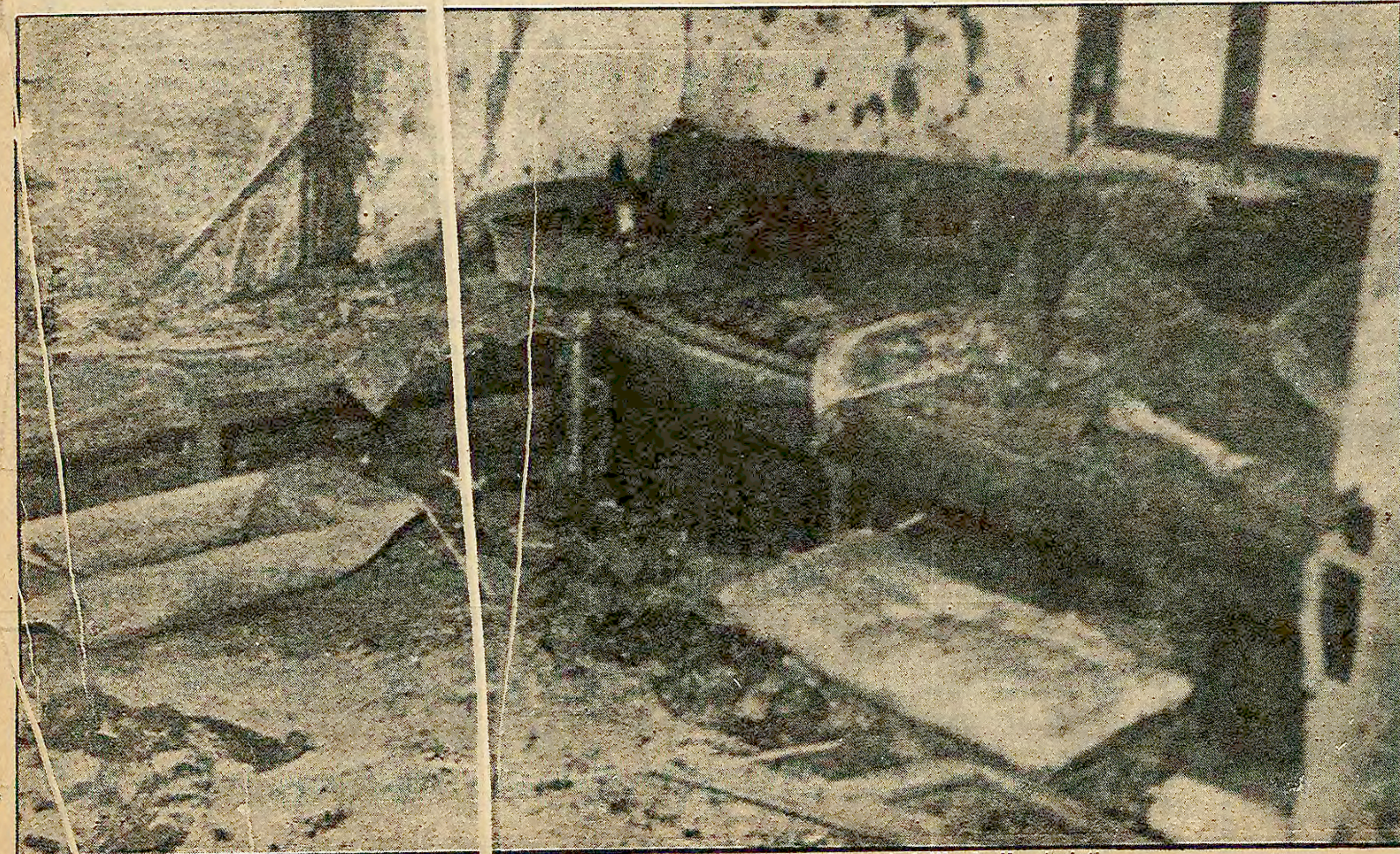
"Bana İ. Aydın, kendisine ajan olduğunu kabul ettirmek için çok işkence yapıldığını, şu ana kadar dayandığını, ama artık dayanamayacağını, kabul edeceğini söyledi."

THKP-C'nin yapısı, içine ajanların, hatta kışkırtıcı ajanların girmesine müsaitti. Bu bakımdan da İ. Aydın'ın ajan olması mümkündü. Ama İ. Aydın'ın kışkırtıcı bir faaliyeti olmamıştı. Hatta saklanırken "pasifistlikle" bile suçlanmıştı.

Belki de İlyas Aydın THKP-C önderlerinin örgütün çöküşünü kendilerine açıklayabilmek için yarattıkları hayali bir "ajan"dı.

İlyas Aydın konusu üzerindeki sis perdesi bugüne kadar dağılmamıştır. MİT arşivleri açıklanana kadar da dağılacağa benzememektedir.

Yarın: Maceracılık teslimiyetle noktalanıyor

Kızıldere muhtarının evinde patlayan bombalar, evi delik deşik etmişti.

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER	18.00	POP MÜZİK	20.50	MİNİK KONSER
17.05	FLİPPER	18.20	LAUREL HARDY	20.55	İŞTE CUMARTESİ
17.30	ÇOCUK VE ÇAĞI	19.30	YENİ SESLER	23.25	SAİNT'İN DÖNÜŞÜ
		20.00	HABERLER	24.15	HABERLER